ԺԱ. ՏԱՐԻ 3008 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 6 ՄԵՀԵԿԱՆ 4386 12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1894 18 ՇԱՊԱՆ 1311 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] 150
» Վեցամսեայ 75
» Եռամսեայ » 40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք 56
» Վեցամսեայ 28
Ընթեր [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց [illegible] Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12/24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՍՊԱՐԷԶՆԵՐՈՒ ԽՃՈՂՈՒՄԸ

Այս օրերս նորէն խնդիր եղած է Ֆրանսայի մէջ թէ «ազատական ասպարէզները» կը խճողին հետզհետէ, և ո՛չ ոք կրնայ գուշակել թէ վերջն ո՛ւր պիտի երթայ։ Յայտնի է թէ «ազատական ասպարէզներ» [illegible] անունին տակ կը ճանչուին բժշկութիւն, փաստաբանութիւն, գրագիտութիւն, գիտութիւնք և գեղարուեստք, իբրև մէկ մէկ մասնագիտութիւն նկատուած։ 1893 տարւոյն մէջ Ֆրանսայի բարձրագոյն վարժարանները դիմող աշակերտաց վիճակագրէն, որ այս օրերս հրատարակեցաւ, կ'երևի թէ հինգ—վեց տարիէ ի վեր զգալի աճում կայ յիշեալ զանազան մասնագիտութեանց պատրաստուողներու։ Ամենէն աւելի բժշկութեան և փաստաբանութեան թեկնածուք շատցած են։ Բժշկական Համալսարանին գահերէց Տքթ. Պրուարտել հրապարակաւ դիտողութիւն ընելու պէտք կը տեսնէ։ Մարդը շուարեր մնացեր է թէ ո՛ւր զետեղէ իւր բժշկական ուսանողներ, և կը հարցնէ թէ այս երիտասարդք բժիշկ ըլլալէն ետքն ինչպէս ապրուստ պիտի ճարեն։ Ֆրանսայի մէջ որչափ բժիշկներ կան գործի վրայ, անոնց կիսուն չափ ալ Ֆրանսայի վարժարաններուն մէջ կը պատրաստուին այսօր։ Տքթ. Պրուարտել կը յիշեցնէ թէ Ֆրանսայի մէջ արդէն իրենց արուեստն ի գործ դնող բժիշկներու մեծագոյն մասին համար չի կրնար ըսուիլ թէ հարստութիւն կը դիզեն։ Հապա ո՛րչափ յուսախաբութիւնք կը սպասեն այն երիտասարդներուն որք ասկէ ետքը Տոքթոր պիտի ըլլան մեծամեծ յոյսերով։

Թա՛, դժ տալով Տքթ. Պրուարտելի դիտողութեանց, երեւոյթին գլխաւոր պատճառ կը համարի ֆրանսական ընկերութեան մէջ տիրող նախապաշարումն, որ կարծել կուտայ թէ «ո՛չ միայն ձեռագործ աշխատութիւնն, այլ և արհեստական և առևտրական գործն ստորին գործ մ'է, եթէ ոչ արհամարհելի։ Ֆրանսացիք, եթէ յայտնի համարձակ չեն ալ ըսեր, բայց անանկ կը մտածեն թէ արհեստներ կան որք գձուձ են և ստրկական։ Իրաւ, ֆրանսական իմաստուն առած մը կայ թէ «արհեստին գէշը չըլլար, մարդուն գէշը կ'ըլլայ միայն», բայց և այնպէս վարչական պաշտօններ, գրասենեկի գործեր Ֆրանսացիներուն աւելի պատուաբեր կը թուին քան խանութի կամ վաճառատան գործեր։ Ֆրանսայի հայր մը համարձակ կրնայ ըսել թէ իւր որդին այն ինչ վարչութեան մէջ համարակալ կամ գրագիր եղած է, բայց ամօթ կը սեպէ ըսել թէ նպարեղինաց վաճառատան մը դրուած է, կամ պարզապէս նպարավաճառի քով։ Ինչպէս ժամանակաւ ֆրանսական հին ազնուապետութեան համար, հիմակուան քաղքենի միջնակարգ դասակարգին համար ալ իւր ձեռօք աշխատիլը պղտիկութիւն կը սեպուի, ուրիշ բան է եթէ ձեռքին մէջ գտնուած գործիքը գրիչ ըլլայ, կամ Ֆրանսայի զինուորականին սուրը։ Թէև Ֆրանսացիք Եւրոպայի ամենէն ռամկավարական սարքն եղած են քաղաքական տեսակէտով, բայց գործէ գործ այլ եղանակները գնահատելու որոշելու կերպին մէջ տակաւին ամենէն [illegible], ամենէն ազնուապետականն են։ Անանկ համոզուած են թէ պատանեկութեան մէջ առնուած կրթութեան շնորհիւ, մարդ պէտք է զերծ մնայ իւր տասն մատը գործածելէ։ Համեստ գիւղացին որ նախակրթարանի վկայագիրն է առեր՝ ա՛լ հողն հերկել չուզեր։ Կ'երևի թէ կարդալ գիտցողը գեղ կը հերկէ։ Միջնակարգ վարժարանէ ելած պատանին յետին ծայր դժկամակութեամբ կը համակերպի վաճառատան մը հաշուակալ կամ գրագիր ըլլալու։ Նա որ իրաւագիտութիւն սորվեր է բայց պաշտպանելիք դատ չի գտներ, ուրիշ գործ չուզեր ընել բայց եթէ քաղաքապետութեան կամ լրագրութեան մէջ պաշտօն մը ձեռք բերել։ Այս կերպիւ յառաջ կուգան շատ մը դժգոհներ, կանոնէն կեանքէ ձանձրացողներ, ուսեալ չքաւորներու դասակարգեր, որոց վիճակը խորունկ մտահոգութեան պատճառ մ'է։»

* * *

Այսպէս կը գրէ Թա՛ «Փոփոխման կարօտ Բարքեր» խորագրին ներքեւ խմբագրականի մը մէջ։ Մեզ համար, փա՛ռք Աստուծոյ, գործերն այն վիճակին եկած չեն դեռ։ Հայ հասարակութիւնը մանաւանդ տակաւին շա՛տ բժիշկներու, փաստաբաններու և զանազան կարգի մասնագէտներու պէտք ունի։ Մեզ համար խնդիրն ա՛յն է թէ այս ամեն կարգի մասնագէտք Պոլսոյ մէջ միայն պէտք է գործ փնտռեն։ Եւրոպեան կամ օսմանեան բարձրագոյն վարժարանէ ելած հայ մասնագէտք Կ. Պոլսէ դուրս ելնել չեն ուզեր։ Այս սահմանափակ իմաստով կրնանք ըսել թէ «Ասպարէզներու խճողումը» մեր մէջ ևս դիտուիլ կը սկսի։ Բայց մեզ համար վաղանցիկ երևոյթ մը պէտք է ըլլայ այս. զի ուշ կամ կանուխ հայ բժիշկներ և փաստաբաններ պիտի զգան Պոլսոյ մէջ մրցման սաստկութիւնն, և գովելի ձեռնհասութիւն մը իրենց առջև աւելի ընդարձակ ասպարէզ մը պիտի ցուցնէ գաւառաց մէջ։

* * *

ԱՆԳՈՐԾ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔ

Գալով ա՛յն երիտասարդներուն որք մասնագիտութիւն մը չեն ուսած որով կարենան ապրիլ, այնպիսեաց պէտք է հասկցնել թէ «նախակրթարանի մը և նոյն իսկ միջնակարգ վարժարանի մ'ընթացքն աւելի կամ նուազ յաջողութեամբ բոլորած ըլլալնին արգելք մը չէ արհեստական կամ առևտրական ո՛ և է պարզ գործի մէջ մտնելու»։ Շատ հեղ ըսուած է, բայց երբեք պէտք չէ ձանձրանալ կրկնելէ թէ ուսումը մարդուս կարողութիւնները գործի պատրաստելու համար է, և ո՛չ թէ ուղղապէս հաց հայթայթելու համար։ Ուսեալ մարդ մը ոչ ուսեալէն աւելի շիտակ կրնայ խորհիլ և աւելի մեթոտով ու հասկցողութեամբ գործել։ Ուսեալ մարդ մը ոչ ուսեալէն աւելի դիւրաւ յարաբերութեան կրնայ մտնել այն մարդոց հետ որոց մէջ պիտի ապրի կամ որոց հետ գործ պիտի ունենայ։ Այս նախապատրաստութիւններն ուսման շնորհիւ ձեռք բերած երիտասարդն՝ առանց նուաստութիւն սեպելու՝ կրնայ ո՛ և է գործ ընել ապրուստ մը շահելու համար։ Պէտք չկայ որ դպրոցէ ելած ամեն պատանի գրագիր, պաշտօնատար, կամ [illegible] մ'ըլլայ, և կամ [illegible] գրող։ Գիտեմ, պիտի առարկուի թէ «ի՛նչ արհեստ մնացած է որ խեղճերն արհեստի մը մտնեն»։ Բայց եթէ արհեստ չմնալը մեր երկրին սեփական ընդհանուր տնտեսական պայմանի մը բերմունքն է, ո՛չ ապաքէն նոյն տնտեսական պայմանն ուրիշ ասպարէզներու մէջ ևս կրնայ դժուարացնել ապրուստ մը ճարելն։

Ստոյգ է թէ եւրոպեան մրցումը, — թէ խելքի և թէ դրամագլխոյ մրցումը, — ծանր և գրեթէ մահացու հարուածներ տուած է մեր արհեստներուն։ Այնու հանդերձ կրնանք ըսել թէ արհեստներ տկարացած են մեր մէջ նաև արհեստաւորներու տկարութեամբ։ Պատրաստ հագուստ բերող և ծախող վաճառատունք մեր բնիկ դերձակութիւնը վնասեցին կ'ըսուի։ Բայց կան տակաւին շատեր, ճաշակի տէր մարդեր, որք իրենց հագուստը ձեւել և կարել կուտան։ Ու շատ հեղ կը պատահի որ լաւ դերձակ չգտնելնին պատճառաւ կը դիմեն պատրաստ հագուստ ծախողներուն։ Օտարազգի դերձակներ ալ եկած են Կ. Պոլիս, որք տեղացի դերձակներուն հաց չեն թողուր, որովհետեւ իրենց [illegible] աւելի վարպետ են։ Միշտ կը փնտռուի շնորհքով դերձակ, որ չափաւոր շահով և առանց խաբէութեան հագուստ ընէ։ Շէնքերու մէջ աշխատող շատ մը [illegible] գործաւորներ այսօր եւրոպացի են, որովհետև մեր բնիկ գործաւորք կամ արհեստաւորք իրենց գիտցածէն չեն շեղիր, և իրենց արհեստը կատարելագործելու ամենևին չեն հետամտիր։

Բ. Բ.

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Մինչ Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ կը խորհուի հարստութիւններն [illegible] ստորաբաժնել, ռամկավարական Ամերիկայի մէջ գաղափարներու տարբեր հոսանք մը կ'երեւի, զոր վերջին անգամ [illegible] կը ծանօթացնէ մեզ խմբագրականով մը։ Իր [illegible], հոն, Միացեալ Նահանգաց մէջ, հրապարակագիրներ կը գտնուին որք [illegible] կը յուցնեն Աստորներու, Վանտըրպիլտներու, Ճէյ Կուլտերու և այլ միլիոնատէրներու և միլիառատէրներու ընթացքն, որք այն ահագին հարստութիւններն հիմնած են և ըստ կարելւոյն ամբողջ կը պահպանեն ու կը [illegible]։ Մինչ Անգլիոյ մէջ խորհողներու նոր դպրոց մը փոփոխութեան կարօտ կը համարի ազնուապետական [illegible] դրութիւնն, որուն համեմատ մեծամեծ կալուածական հարստութիւնք նոյն ընտանիքին մէջ կը մնան, ամերիկեան ազգն, որ ժառանգական ազնուապետութենէ զուրկ է, կամաց կամաց կը դիմէ նոյն դրութեան. այսինքն ընտանեկան մեծ կալուածատիրութեան, կամ առ հասարակ մեծ հարստութեան, որ սերունդէ սերունդ փոխանցի, և միշտ անբաժան ստացուածքն ըլլայ նոյն ընտանիքին։ Եւ այսպէս հարուստ մնացած ընտանիք մը բնական է որ ընկերական և քաղաքական կարեւոր տարր մ'ըլլայ ազգին մէջ, զի հարստութիւնը միջոց կուտայ ազատական ասպարէզներուն հետեւելու, մանաւանդ գեղարուեստները քաջալերելու, ճաշակաւոր սալոններ կազմելու, և ընկերային փայլուն դիրք և ազդեցութիւն ստանալու։ Հարստութիւնը ժամանակ և միջոց կուտայ նաև քաղաքագիտական ուսումներով զբաղելու, և ամերիկեան կառավարութեան մէջ կարեւոր գործիչ մ'ըլլալու։ Հարստութիւնը թոյլ կուտայ լրագիրներ, թանգարաններ, մատենադարաններ, լսարաններ, խօսարաններ հիմնելու կամ ձեռք անցունելու, և հանրային նպաստներու գործածելու։ Ուրեմն, թէեւ այս մեծագոյն դրութեամբ հարստութիւն կամ կալուածատիրութիւն իւր վտանգներն ունի, իւր առաւելութիւնք ևս անժխտելի են, կ'ըսէ ամերիկեան թերթը։

Պիտի հարցնենք թէ քանի որ անդրանկութեան իրաւունքն, որ Անգլիոյ մէջ կայ, գոյութիւն չունի յԱմերիկա, ի՛նչպէս կ'ըլլայ որ այն մեծ հարստութիւնք անբաժան կը մնան Նոր Աշխարհին մէջ։ Ֆրանսացիք ջնջած են անդրանկութեան օրէնքն, և ամեն հարստութիւն, ամեն կալուած, կը բաժնուի որդւոց մէջ, որով ընտանիքի մը հարստութիւնն երբեք նոյն մեծութեան վրայ չի մնար։

Ամերիկացիք օրէնքն իրենց ըմբռնումներուն հաշտեցնելու կերպը գտած են։ Քանի որ իրենք մեծ հարստութեան, մեծ կալուածատիրութեան կուսակից են, ընտանեաց անդամներուն մէջ համաձայնութեամբ այս բանն ընելու կարող կ'ըլլան։ Օրէնքն անկարող է այդպիսի համաձայնութիւն մը արգիլելու։ Այն բաժիններն որք իրենց կ'իյնան օրէնքով՝ իրենք կը մէկտեղեն նորէն, մէկտեղ կը կառավարեն կամ կը շահագործեն, որով նոյն հարստութեան ազդեցութիւնն անվթար կը պահեն։ Սեղանաւորութեան, վաճառականութեան, ճարտարագործութեան և երկաթուղիներու և այլ մեծ ձեռնարկներու տնօրէնութեան մէջ իրենց [illegible] դիրքը չեն կորսնցներ, այլ աւելի կը զօրացնեն։

«Ուրեմն, կ'ըսէ ամերիկեան թերթը, մեր ընկերային ճաշակներուն և մեր իմաստասիրական գաղափարներուն բերմամբ, հետզհետէ կը դիմենք աւելի անգլիական քան ֆրանսական դրութեան»։ Առանց անգլ. օրէնքն ունենալու, ամերիկեան ազգը կը միտի հիմնել մեծահարուստ կալուածատէր գերդաստաններ, որք իրենց հօրենական ստացուածքն անբաժան պահած են, և անոր շնորհիւ իսկ կ'երևի թէ պիտի հասնին իմացական, քաղաքական և ընկերական ամեն բարձրութեան, և կարեւոր դեր մը պիտի ունենան ամերիկեան ազգին ճակատագիրը անօրինելու գործին մէջ։ Այսպիսի երևոյթ մը, աշխարհի ամենէն լուսամիտ, ամենէն համարձակ և ամենէն ռամկավարական հասարակութեան մէջ, այնքան ուշադրաւ է որ կ'արժէ ի վեր հանել։

Հարստութեան տրուած այս մեծագոյն կարեւորութիւնն, ըստ մեզ, ուրիշ բան չէ բայց եթէ ժամանակիս կրօնազուրկ ըմբռնումներուն անխուսափելի հետեւանքն։ «[illegible]», վերջին ճիչն արդի դրականութեան. Անմահութեան և յաւիտենական կեանքի գաղափարները տկարացնող հայեացքներն, որք ամենէն շահեկան առարկայն կը ներկայեն մարդուն Անձն, և մեծագոյն երջանկութիւնն այս կեանքի մէջ կը կայացնեն, բնական է որ հիմակ ամեն ժամանակէ աւելի սիրելի և մեծարելի ընծայեն հարստութիւնն, որ աշխարհս վայելելու ամենէն հզօր և ամենէն գործնական միջոցներէն մէկն է։ Իմացական և բարոյական ամենէն ազնիւ հաճոյքներն անգամ մարդ մեծ մասամբ մը հարստութեան շնորհիւ ձեռք կը բերէ։ Նիւթապաշտութեան վերջին եզրը պէտք է ըլլայ Ոսկեպաշտութիւն։ Անտեղի է ուրեմն օր մը նիւթականութիւն քարոզել, հետեւեալ օրն ալ բողոքել [illegible] պակասութեան դէմ և կամ հարստութեան մատուցուած պաշտօնին ու մեծարանքին դէմ։ Բ. Բ.

ՀԱՑԱԿԱՐՕՏ ՄԱՆՉԵՐ ԵՒ ԱՂՋԻԿՆԵՐ ՄԵՐ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՄԷՋ

Ձմրան ներկայ դաժան եղանակը չքաւորութեան և թշուառութեան ի՛նչ սրտաշօշ տեսարաններ ի ցոյց կը դնէ մեր աչաց առջեւ։ Այդ տխուր համայնապատկերին մէջէն պիտի նկարագրեմ մեր աղքատիկ ուսանողաց վիճակն։ Եթէ կը կամիք, հաճեցէք ընկերանալ ինձ թաղային վարժարան մը, ուր անշուշտ պիտի տեսնէք 8—12 տարեկան մանչ ու աղջիկ բազմաթիւ ուսանողներ՝ մրսած աչքերով, դալկահար և դողդղուն, որք սարդի ոստայնի պէս նուրբ և կամ պատառոտուն զգեստի մը մէջ իրենց անզօր մարմինն ընդունայն ճգնելով տաքցնել, փողոցի ցեխոտ ու թրջած կօշիկներուն մէջ իրենց ընդարմացած ոտները [illegible], պիտի աշխատին օրը 5—6 ժամ, վառարանին շուրջը միայն փնտռելով իրենց կորսուած այժն, իրենց ցրտահարուած մարմնոյն [illegible]։ Այսչափով չի վերջանար իրենց խեղճութիւնը։ Ցերեկուան ճաշի և զբօսանաց զանգակն, որ ա՛յնքան աննկարագրելի ցնծութեամբ կը համակէ ուսանողներն, այս թշուառներուն համար զուրկ է ո և է հրապոյրէ, և ընդհակառակն, իրենց վիճակին դառնութիւնը [illegible] տխրագոյն զանգակի մը բնոյթն ունի, քանի որ իրենք չպիտի կրնան վայելել ցերեկուան ճաշը. — չունին, չեն կըրցած գոնէ համեստ ուտելիք մը գտնելով առտուն իրենց հետ բերել վարժարան։ Եւ այս ողորմելի արարածներն անօթի փորանց մտաւոր սնունդ պիտի ստանան . . . ։ Միա՛կ յոյս մը կայ իրենց համար. — ընկերներուն և կամ անոնց [illegible] գթասրտութիւնն՝ որպէս զի հաճի իրենց անյագ ախորժն [illegible]։ Չգիտեմ թէ աճող բազմացող աղքատութի՞ւնը թէ ոչ գթութեան պակասութիւնն է այս ցաւալի վիճակին պատճառ, և այն ալ՝ մեր քաղաքակրթութեան այս լուսասփիւռ կեդրոնին մէջ։

Այսպէս չէր սակայն 15—20 տարի յառաջ, մեր աշակերտութեան ժամանակ, երբ բարեկեցիկ ընտանիքներ ինքնաբերաբար ա՛յնպէս մը կը կարգադրէին իրենց զաւակաց միջօրէի ճաշն որ ասոր մասնակից կ'ըլլար նաև աղքատիկ տղայ մը՝ դէմ առ դէմ նստած, և կերպով մը նիւթական մասին հոգատարութիւնը կ'ըստանձնէին իրենց թաղին կարօտ ուսանողաց։ Այս մարդասիրական կարգադրութեան շնորհիւ, ո՛չ միայն վարժարանին խնամակալութեան վրայէն ծանր բեռ մը կը վերնար, այլ և տարբեր բախտի ու վիճակի պատկանող երկու պատանեկաց միջեւ եղբայրակցական միութիւն մը կը կազմուէր, որ խնամեալ դաստիարակութեամբ մը՝ ապագային համար՝ իւր նմանին՝ իւր [illegible] ձեռնտու և սատար կանգնելու գեղեցիկ մէկ սկզբնաւորութիւն էր։ Բայց ասոր, եթէ կ'ընդունինք որ կանոնաւոր սնունդ, եղանակին յարմար պարզ զգեստ և պատշաճաւոր բնակարան կենսական կարեւորութիւն ունին և էական պայմաններն են մարդուս իմացական կարողութեանց և արդիւնաւոր գործունէութեան համար, ուսուցիչն այդ էական պայմաններէն զրկուած թշուառ էակներէն ի՛նչ իղձով, ի՛նչ իրաւամբ դաս կամ խղճամիտ պարտաճանաչութիւն պահանջէ՞։ Կարելի՞ է անօթի և հիւանդոտ մարմնէն առողջ գաղափար, մաքուր արթնութիւն և ուսման սէր ակնկալել։

Լաւագոյն չէ՞ ըլլար արդեօք որ մեր «Աղքատաց Խնամակալութիւնք», մեր մարդասէրներ փոխանակ Զատկի առթիւ շինելու աղքատ տղայոց մէկ մէկ ձեռք զգեստ՝ [illegible] ձմրան եղանակին մէջ ի գործ դնէին իրենց այդ բարեսիրական սովորութիւնն։ Եւ կամ, անկարելի՞ է արդեօք որ ամեն թաղերէ կազմեալ — քանզի ամենէն հարուստ թաղն ամենէն մեծ թուով ալ աղքատ ունի իւր մէջ — մասնախումբ մը նախաձեռնութեամբ, ամեն տարի, ձմրան եղանակին մէջ, «ի նպաստ Մայրաքաղաքիս Հացակարօտ Ուսանողաց» անուամբ ո՛և ներկայացում կամ հանգանակութիւն մը կազմակերպուի՝ գո՛նէ ցերեկն անօթի չձգելու համար այն աղքատ ուսանողութիւն որոյ իւրաքանչիւր անդամ մէկ մէկ խեղճուկ ընտանիքի սատար ու մխիթարութիւն ըլլալու կոչուած է։

ԳՐ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ՌՈՒՍ ԲՆԱԳԻՏԱՑ

Յունուարի առաջին կիսուն մէջ ի Մոսկուա տեղի ունեցաւ ռուս բնագիտաց իններորդ տարեկան համաժողովը։ Ռուսիոյ ամեն կողմերէն եկած 2,000 անձինք

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (162)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

Եւ սակայն, անհեթեթ բան, պատասխանած էր Աւմանի հրաւէրին։ Անթափանցելի գաղտնիք յիմարութեան. իր ձեռքն հասած տոմսն հասկցած էր, քանի որ եկած էր. բայց կ'երեւար թէ այս հնազանդութիւնը Ակումբին հրամաններուն, իր կողմէ անգիտակից արարք մ'ըն էր։

Ֆավրէյ Մարքիզուհիին սպասեցին։ Որոշուած ժամը պիտի հնչէր, և Աւման կը սկսէր մտահոգութիւն զգալ, երբ տիկին տը Ֆավրէյ երեւցաւ։

Բայց առանձին չէր։

Մարքիզը, իր խօսքին հաւատարիմ, անոր ընկերակցած էր։

Թէև Պ. տը Ֆավրէյ երկար ատենէ ի վեր հասու ըլլար Մեռեալներու Ակումբին աշխատութեանցը, երբեք ներկայ չէր գտնուած անոր նիստերուն։

Ամէնքն ալ ոտքի ելան յարգական կեցուածքով։

Աւման ընդ առաջ եկաւ ծերունիին։

—Ուրախ ենք, ըսաւ անոր, որ հաճեցաք զրկուիլ ձեր զբաղումներէն՝ մեզ մօտ գալու համար։

—Նուիրական պարտք մը կը կատարեմ, ըսաւ դատաւորը։ Տիկին տը Ֆավրէյ պէտք ունի աջակցութեանս։

Աւման Մարքիզին նայեցաւ։ Չէր գիտեր Պ. տը Պելէնի դիմումն Ֆավրէյի ապարանին և անոր ըրած սպառնալիքները։

Այս գաղտնիքը խիստ ծածուկ պահուած էր Պ. տը Ֆավրէյի խորհուրդով, որպէս զի ակումբը կարենայ իր բովանդակ անկողմնակալութիւնը պահել այն պարագային յորում սպասուած յայտնութիւնները դուքսին վերաբերէին։

Լռութիւնը խորին էր. ամեն ոք կը զգար որ խնդիրը ծանր շահերու վրայ է։

—Պարոններ, ըսաւ Աւման, գիտէք թէ մեր պայքարն ընդդէմ Փարիզի Գայլերուն չէ յաջողած, ինչպէս որ կը յուսայինք. այս սոսկալի ընկերակցութեան պետը խոյս տուաւ մեր ձեռքէն. վերջին աղէտին ժամանակ քիչ մնաց որ մերիններէն երկուքին կեանքը մէջ խաղար և դեռ ցաւով կը հաստատենք թէ Սըր Լիօնէլ Սթորփանի առողջութիւնը ցնցում մը կրած է որուն հետեւանքները գուցէ երկար ատեն պիտի զգացուին դեռ։

«Սակայն, հիմակ ստոյգ ենք որ այդ պետը Պիքաւ անունով մէկն է, որ արդէն մեզ շատերուն կեանքին խառնուած է և որ, Մանքալ անուան տակ, յաջողած էր ընկերութեան մէջ մտնել։ Ասկից զատ, ամեն բան կարծել կուտայ մեզ թէ այդ մարդ դեռ կենդանի է եւ թէ հեռու չէ այն օրն ուր իր ազդեցութիւնը պիտի զգացուի աւելի քան երբեք ուժգին։

«Անոր հասնելու համար, մտածեցինք թէ ամենէն ապահով միջոցն էր հսկել անոնց վրայ որք անոր մեղսակիցները կ'երեւին։ Եւ, ասոնց մէջ առաջին կարգը նշանակած ենք օտարական կարծեցեալ ազնուական մը, որուն կասկածելի ընթացքները արդէն մեր աչքին զարկած էին . . .

«Պ. տը Պելէն դուքսին վրայ կուզեմ խօսիլ։

«Խիստ հսկողութիւն մը կազմակերպուած է անոր շուրջը. իր անցեալը քննեցինք, յաջողեցանք մաս առ մաս կազմել այդ մարդուն կեանքը, և անխոնջ յարատեւութեամբ շարունակուած այս քննութեան արդիւնքն է զոր այսօր կուգանք ձեզ ներկայացունել . . .

«Պ. տը Պելէն իրօք Փորթուկալցի է։ Իր ճշմարիտ անունն է Նոյէ Խոթբրմաղ։ Երիտասարդական արկածներէ ետք որոց վրայ մանրամասնութիւններ կը պակսին, այլ որք այն ատենէն իսկ ցոյց կուտան բախտախնդիր ոգի մը անխիղճ, անողոք կորովով օժտուած, Նոյէ Խոթբրմաղ Ֆրանսա եկաւ, ուր ի Պօրտօ հաստատեց գրասենեակ մը որուն գործողութիւններն, ըստ երեւոյթին կանոնաւոր, կը տարածուէին մինչեւ արեւելեան Հնդկաստան։

«Ասկից քանի մը տարի առաջ Խոթբրմաղ անհետ եղաւ, և իր տունը սնանկացաւ յեղակարծ աղէտով մը։ Հետը տարած էր համեմատաբար մեծ գումարներ, թշուառութեան մէջ նետելով ընտանիքներ որ վստահութիւն ունեէին իր վրայ . . .

Այս վերջին խօսքերուն Մարսիալ ոտքի ելած էր, տժգոյն.

—Ուրեմն, գոչեց, այն մարդը որ կործանած էր մայրս, այն մարդը որ ուղղակի պատճառն է եղած անոր մահուանը . . .

—Այն անձն է որ Փարիզի մէջ Պելէն դուքս անունով ծանօթ է։

—Թշուառակա՛նը. և հարիւր անգամ հանդիպեցայ իրեն ընկերութեան մէջ . . . և ձայն մը չբարձրացաւ սրտիս մէջ գոչելու համար. այս մարդը սպանի՛չն է քու մօրդ։

—Մարսիալ, ըսաւ Աւման տը Պեռնէյ ծանրութեամբ, յանուն ձեր մօրը կը պաղատիմ որ հանդարտիք. կոչում ըրէք ձեր քաջութեանը . . . վասն զի դեռ մնացեալ յայտնութիւններն ա՛լ աւելի սոսկալի են։ Խոթբրմաղ չար ոգին եղած է ձեր բովանդակ գոյութեանը։

—Ի՛նչ ըսել կուզէք. կ'ահաբեկէք զիս . . .

—Մտիկ ըրէք, և դարձեալ կ'ըսեմ, պահեցէք ձեր պաղարիւնութիւնը . . . կը շարունակեմ։ Ի՛նչ եղած էր Խոթբրմաղ դրամատէրը։ Ոչ ոք գիտէր, երբ Պօրտօ հասաւ իր մահուան լուրը, միեւնոյն ժամանակ վաւերական թուղթ մը կ'ապացուցանէր, կամ գէթ կը թուէր ապացուցանել այս դէպքին իրականութիւնը։ Արդ, պէտք է գիտնալ թէ մահուան վաւերաթուղթը պատրաստուած էր Մաքաօ հիւպատոսին, ուր կ'երեւայ թէ մեռած էր Խոթբրմաղ։

Ֆավրէյ Մարքիզուհին ևս ելած կայնած էր։

—Ուրեմն ո՛վ էր, գոչեց, Մաքաօյի հիւպատոսը որ այն ատեն այդ կեղծ թուղթը պատրաստեց։

—Արդարեւ, յարեց Աւման առանց պատասխանելու մարքիզուհիին հարցմանը։ Իսկ ես քովս ունիմ անոր մէկ ճիշդ ընդօրինակութիւնը։

—Եւ ի՛նչ ստորագրութիւն կը կրէ այդ թուղթը, հարցուց Պ. տը Ֆավրէյ ևս։

—Պարոններ, ըսաւ Աւման, գիտէք որ մեր կանոնները կը հակառակին այս թուղթին Մեռեալներու Ակումբին մէկ անդամին հաղորդուելուն, մինչեւ որ միւսներն ալ տեղեակ չըլլան անոր . . . Մենք երբեք չենք շեղած այս կանոնէն . . . Սակայն այս պարագային մէջ կը խնդրեմ ձենէ որ զանց առնենք այս պարտքը . . . և պարոն տը Ֆավրէյ մարքիզին հաղորդենք Խոթբրմաղ սեղանաւորին մահուան պաշտօնաթուղթը։

Ակումբին անդամները գլուխնին խոնարհեցին ի նշան հաւանութեան։

Աւման՝ իր առջեւ դրուած լայն թղթապանակ մը բացաւ և թերթ մը թուղթ հանեց մէջէն զոր պարզեց.

—Կարդացէք, պարոն տը Ֆավրէյ։

Ծերունին մօտեցած էր։

Նայեցաւ իրեն տրուած այդ թուղթին վրայ։ Թեթեւ կծկում մը անցաւ իր երեսին վրայէն։ Բայց գլուխը վեր առնելով արիաբար.

—Պարոններ, ըսաւ, ամենէն աւելի ես կը հասկնամ փափկանկատ ազնիւ զգացումը որուն հնազանդեցաւ Պ. տը Պեռնէյ՝ պահանջելով ձենէ արտօնութիւնն զոր այնքան վեհանձնաբար շնորհեցիք իրեն. բայց ինծի չէ պատկանիր, ինծի որ կը հաւատամ արդարութեան, մարդոց հաւասարութեան իրաւունքի խիստ կանոններուն առջեւ, ինծի չի պատկանիր, կ'ըսեմ, օգտուիլ այն իրաւունքէն զոր հաճեցաք տալ ինծի . . . Կարեւոր է, այս գումարման մէջ, ուր ամենքն ալ միեւնոյն նպատակին կը ձգտին, գթութեան նպատակ տկարներուն համար և պատժի նպատակ յանցաւորներուն համար, կարեւոր է որ յանցաւորները ամենքն ալ ճանչցուին, որպէս զի անոնց նկատմամբ ձեր պատշաճ դատած որոշումը տաք . . . Այո, ֆրանսական դիւանագիտութեան մէջ գտնուած է թշուառական մը որ, չեմ գիտեր ի՛նչ նպատակով, չարաչար գործածած է իր երկրէն ստացած իրաւունքները . . . որ, անշուշտ օգնելու համար եղեռնական գործի մը, գիտակցաբար անպատուած է ինքզինքը . . . Այս մարդն է Պ. Պառօն տը Սիլվրէլ, իմ քենեկալս . . .

Մարքիզուհին աղաղակ մը արձակած էր։

Այսպէս, այն մարդը որ իր քրոջը կապուած էր, չգոհանալով ամեն տիղմերու մէջ թաթխուելէ, չգոհանալով վատաբար չարչրկելէ այն կինը զոր անգութ հօր մը կամքը զոհած էր իր փառասիրութեանը, այն մարդը խաբեբայ մըն էր . . .

Այս տեսարանին բոլոր ներկայ գտնուողները յուզուած էին։

(Շարունակելի)

ներկայ էին հանդիսաւոր և կարեւոր նիստերուն։ Նախագահ Պ. Թիմիրեազէվ ճառախօսեց ընդհանրապէս գիտութեանց յառաջդիմութեան վրայ։ Պ. Սէչնովի ճառին նիւթն էր խորհելու կարողութիւնը՝ բնախօսական կամ հիւսուածաբանական տեսակէտով։ Պ. Վինօկրատսքի ուսումնասիրած էր ազոդի շրջաբերութիւնը բնութեան մէջ, և Պ. Ումով ճառեց բնական գիտութեանց յառաջդիմութեան վրայ։ Հասարակութեան առջեւ բաց էին ընդհանուր նիստերը։ Նստաշրջանն ութ օր տեւեց, և ամէն օր զանազան մասնաճիւղերն առանձին նիստեր կ'ընէին։ Երկրորդ ընդհանուր նստին մէջ Պ. Քարբինսքի խօսեցաւ եւրոպական Ռուսիոյ ցամաքային մակերեւոյթին ցնցումներուն վրայ և Պ. Տանիլէվսքի՝ զգայման և կեանքի վրայ, Պ. Քոլլի՝ մանրաճճիներուն կամ միկրոբներուն դերին վրայ քիմիական գործողութեանց մէջ, ևլն. ևլն։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Անցեալ շաբթուն Վիեննայի Թանգարանին մէջ յոյժ շահեկան ցուցադրութիւն մ'եղաւ։ Հասարակութեան ներկայացուեցաւ հաւաքածոյ մը 10,000 եգիպտական պապիրոս գրուածոյ, որք գտնուած էին յէլ Ֆայում, և Աւստրիոյ Արհիդուքս Ռէյնէրի կողմէ գնուած էին մի քանի տարի յառաջ։ Այս հաւաքածոյ տեսակին մէջ եզական է։ Գրուածներն, որք 11 տարբեր լեզուաւ են, ամէնն ալ կարգուած են և գիտական կարգաւ շարադասուած։ Կը տարածին 2,500 տարիներու միջոցի մը վրայ, և հին Եգիպտացւոց և այլ ազգաց զարգացման և հանրային և անհատական կեանքին վրայ ուշադրաւ ծանօթութիւններ կուտան։ Ասոնցմէ կ'իմանանք թէ տպագրութեան ձեւ մը Եգիպտացիներուն ծանօթ էր շատ հին ժամանակներ։ Եւրոպայի մէջ թուղթ շինուելէն վեց դար առաջ, հին կտաւեղէններէ թուղթ շինելու արհեստը կար հոն, և շատ [illegible] վաճառականութիւն մը կ'ըլլար անոր վրայ։ Նոյն հաւաքածոյին մէջ կան առեւտրական նամակներ, պայմանագիրներ, որոց արձանագրութիւններ և ընկալագիրներ, կտակներ, դերձակի հաշիւներ, «Նորավէպի» մը ձեռագիրն, և մինչեւ իսկ … սիրահարական նամակներ, Քրիստոնէական թուականէն 1,200 տարի առաջ գրուած։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Թէպէտ գերման Գործակալութիւն մը արդէն մանրամասն ծանոյց Վիլհելմ Բ.ի փոխադարձ այցն առ Պիսմարք, բայց գերման լրագիրք հաճոյք կը զգան մանրակրկիտ պարագաներով նկարագրելու այս նշանաւոր դէպք, որ գոյացած հաշտութեան վերջնական կնիքը դրաւ։ Պիսմարք իւր վեհապետին կը սպասէր իւր բնակարանին դրան առջեւ։ Կայսեր կողմէ նուիրուած զինուորական վերարկուն հագած էր հեծելոց զօրապետի համազգեստին վրայէն։ Կայսրը կառքէն իջնելուն պէս, իշխանը, պողպատեայ սաղաւարտը վար առնելով, անոր աջն համբուրեց։ Պիսմարք իշխանուհին իւր մեծ դահլճին դրանէն ընդունեց զՆ. Վեհափառութիւնը։ Կայսեր հետ կային եօթն անձինք որք մասնակցեցան 12 հոգւոյ ընթրիքին։ Պիսմարքի երկու որդիք հոն չէին։ Կայսրն իշխանին և իշխանուհիին մէջտեղ նստած էր։ Յետոյ Կայսրն իշխանին ներկայեց երկու զինուորներ, մին հին ձեւ, միւսը նոր և աւելի թեթեւ համազգեստով։ Շրջակայներն սքանչելապէս զարդարուած էին դրօշներով և կանթեղներով։ Համպուրկի հարուստ վաճառականներէն մին իւր զբօսավայրին մուտքին վրայ կանթեղներով Կայսեր և Պիսմարքի դէմքերն ստուերանկարներն յօրինել տուած էր։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Թէպէտ Պ. տը Սուպէյրանի և Պ. Բլէզի երաշխաւորութեամբ արձակումն իրենց դէմ յարուցուած ամբաստանութեանց թեթեւութիւնը ցուցած էր, բայց առեւտրական դատարանն այնքան անկարգ տեսաւ Պանք տ'Էսքոմպի գործերն որ փոխանակ դատական հաշուեյարդար մը կարգելու, նոյն Պանքան «սնանկ» հռչակեց։ Սնանկութեան այն [illegible] ձեւը նոր մտած է Ֆրանսայի մէջ։ Շնորհիւ «դատական հաշուեյարդարութեան», սնանկ ընկերութիւնը կամ հաստատութիւնն իւր օրինական գոյութիւնը կը պահէ, այնպէս որ եթէ [illegible] իրաւախոհ ըլլայ իւր առնելիքաւորներուն հետ և եթէ պայմանները գործադրէ, կրնայ իւր գործունէութիւնը շարունակել, իբր թէ բան մը չէր եղած։ Յայտնի չէ տակաւին թէ Պանք տ'Էսքոմպ ինչ պիտի կրնայ տալ իւր առնելիքաւորներուն։ Բայց կ'ըսուի թէ ձախողութեան չափի ենթարկէ Ֆոնսիէր ապահովագրական ընկերութիւնը, որուն եւս վարիչն էր Պ. տը Սուպէյրան և բաւական ծանր վնաս պատճառած էր անոնց։

—Ծերունի Լէսէփսի երկու որդիք թէպէտ Սուէզի ջրանցքին գործադիր մասնախմբէն հրաժարած են, բայց կը շարունակեն իրենց անդամակցութիւնը Վարչական Խորհրդոյն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Վիեննայի ֆրանսական նոր դեսպան Պ. Լոզէ յանուն իւր կառավարութեան ջերմ գոհունակութիւն յայտնեց Քալնոքի կոմսին՝ այն լուրին առթիւ թէ Ֆրանծ Եօզէֆ կայսր և Էլիզաբէթ կայսրուհին ի մօտոյ պիտի այցելեն Նիս։

—Ֆրանսացի հարիւրապետ Ժօֆռ յունուար 11/23ին շարժեցաւ դէպ ի Թոմպուքթու, ուր ֆրանսական գունդ մը ջախջախուած էր Թուարէկներէն։ Հարիւրապետը ճամբան պատահեցաւ Արաբներու ամրացեալ գիւղի մը, զոր գրաւեց, թնդանօթի ռմբեց, 100ի չափ թշնամիներ սպաննեց, և յառաջացաւ դէպ ի Թոմպուքթու, ուր հասած պէտք է ըլլայ յունուար 16/28ին։

—Մարսիլիոյ կառավարիչը քաղաքէն արտաքսեց վեց Իտալացի, որոց ընթացքը Ֆրանսացիները գրգռելու հանգամանք ունէր։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Հիւանդանոցի վերակազմեալ Հոգաբարձութիւնը երկրորդ անգամ ըլլալով երէկուան համար ի նիստ հրաւիրուած էր։ Նորընտիր անդամներէն ներկայ էին միայն Տօքթ. Մեղրոսեան և Տօքթ. Թորգոմեան էֆէնտիներն. իսկ միւսներն հրաժարական ղրկած էին։

Արտօնութեամբ կայս. կառավարութեան, Միացեալ Ընկերութեանց տարեկան մեծ Պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ Բարեկենդանի հինգշաբթի գիշերը, 24 փետրուար, Թէփէ-Պաշըի Թատրոնին մէջ։ Կարգադիր Մասնախումբը կազմուած է արդէն և կը ձեռնարկէ աշխատութեան։

Միացեալ Ընկերութեանց կրթական նպատակն ու այսքան տարիներէ ի վեր ձեռք բերած բարի արդիւնքներն այնքան ակներեւ են, որ տարակոյս չկայ թէ սոյն պարահանդէսին առթիւ ուղղելի հրաւէրն, որպէս միշտ, ջերմ ընդունելութիւն պիտի գտնէ։

Պարտիզակէն կը գրեն մեզ, թէ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր. Ստեփան եպիսկոպոս Յովակիմեան Պարտիզակ երթալով, յունուար 30ի կիրակի օրը պատարագ մատուցեր և վարդապետ ձեռնադրեր է Պարտիզակի ազգ. վարժարանին դասատու Արամ Մաղումեան սարկաւագը որ կոչուեր է Կարապետ վարդապետ։ Սոյն ձեռնադրութիւն կատարուեր է ըստ խնդրանաց տեղւոյն քահանայական դասուն, Թաղական խորհրդոյն և ժողովրդեան։

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Ունճեան Վահան, Մաթէոս և Աբիկ էֆէնտիները 8000 քաշ ածուխ նուիրած են աղքատաց և Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցին ղրկած են, ուսկից երեք օրէ ի վեր կը բաժնուի կարօտներուն։

Ցաւօք կը ծանուցանենք Մէարիֆ Թուրքերէն հանդէսի տէր, գրավաճառ և տպագրիչ Գասպար էֆ. Գայսէրեանի մահը։ Հանգուցեալը ինքնօգնութեան շնորհիւ առաջ եկած, պատուաւոր դիրք մը կը գրաւէր գրավաճառաց դասուն մէջ, և մասնաւորապէս ծանօթ էր իբրեւ հրատարակիչ Թուրքերէն գիրքերու։ Իր յարատեւ աշխատութեամբ յաջողած էր կազմել ճոխ տպարան մը և գրատուն մը։

Տէր և Տիկին Պետրոս Գայսէրեան, այրի Տիկին Դ. Գայսէրեան, Տէր և Տիկին Գրիգոր Գայսէրեան, Յովհաննէս և Յարութիւն էֆէնտիք Գայսէրեան, Տէր և Տիկին Կ. Թաշճեան, Տիրիկեան և Պալամուտեան ընտանիքներն և Բօղոս Էֆ. Քէչէճեան խորին ցաւօք կը ծանուցանեն թէ՝ իրենց որդին, ամուսինն, եղբայրն, փեսայն, ազգականն և մօրեղբայրն,

ԳԱՍՊԱՐ ԷՖԷՆՏԻ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Տնօրէն Մէարիֆ պատկերազարդ շաբաթաթերթի, Տպարանապետ-Գրավաճառ

որ տարիէ մ'ի վեր կը տառապէր տաժանելի հիւանդութեամբ, երէկ ժամ 8 ին աւանդեց իւր հոգին ի խոր սուգ համակելով իւր բոլոր ազգականներն ու բարեկամներն։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը, կիրակի, ժամ 7 ին ի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ Կէտիկ-Փաշայի, ուր փոխադրուած լինելով հանգուցելոյն մարմինը, յետ Ս. Պատարագի անոր պիտի տարուի Պալըգլըի Ազգ. գերեզմանատունը։

12 Փետրուար 1894
Կէտիկ-Փաշա

Երկուշաբթի օրը Արեւելք չի հրատարակուիր, Տեառնընդառաջի տօնին պատճառաւ։

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔ. — Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին փառաւոր հանդիսիւ գնաց Համիտիյէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սելամլըքի արարողութիւնը։ Ն. Կ. Վեհափառութիւն ուրբաթու աղօթքը կատարեց, յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանատան գործակատարն ու երկրորդ թարգմանը, Իզմիրի գերմանական հիւպատոսը, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, [illegible] լրագրոյ տնօրէնը և երեսնի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ամենքը [illegible] միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտիի։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ.—(Պաշտօնական Ցուցակ). Փետրուար 10 ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6 էն մինչեւ փետրուար 11 ի ուրբաթ օրուան ժամ 6, [illegible] մէջ քոլերայէ մէկ դէպք պատահած է, որ է Բերայի զօրանոցէն թնդանօթաձիգ զօրաց տասնապետ մը։ Առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ պատահած է, նոյն զօրանոցէն թնդանօթաձիգ զինուոր մը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձի օրը, հանդէսներ և լուսավառութիւններ կատարուեր են։ Խտիվ Բարձր. Աբպաս փաշայի և Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշայի ապարանքները շքեղ կերպով լուսազարդուեր էին։ Բարձր. Խտիվը փառաւոր հացկերոյթ մը տուեր է։ Սեղանին վրայ բանախօսութիւնք արտասանուելով բարեմաղթութիւններ եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին մէջ Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձի գիշերը շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ամեն. Տ. Նէօֆիթոս Պատրիարքը, Պատրիարքական փոխանորդը, Սինոդի անդամք և Պատրիարքարանի պաշտօնեայք։ Տ. Նէօֆիթոս Պատրիարք բանախօսութիւն մը արտասանելով՝ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին և բոլոր ներկայք ձայնակցեցան։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ օրէնսդիր ճիւղը, որ կ'զբաղի ոգելից ըմպելեաց խնդրով, հարկ եղած բացատրութիւնները ստացած է Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Տահեան Վահմ. Յարութիւն փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ առեւտրական դաշնագրոց յանձնաժողովէն և ի մօտոյ խորհրդակցութեանց ձեռնարկելով հարկ եղած որոշումը պիտի տայ։ Խորհրդակցութեանց ներկայ պիտի գտնուին հանրային պարտուց վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Պէաժէ և ընդհանուր տնօրէն Պ. Նօպլէ։

ԲԷԼԹԱԶԻ ԼԻՄԷՆՏԻ ԴԱՏԸ. —Պետական Խորհրդոյ նախնական դատարանն այսօր իւր վճիռը պիտի արձակէ՝ Գալաթիոյ Նաւահանգստի տնօրէն Բէլթազի էֆէնտիի և արկղակալ Ճէմալ էֆէնտիի դատին նկատմամբ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւատորմը Աւէլան ծովակալին հրամանատարութեամբ, այսօր վաղը Իզմիրի նաւահանգիստը կը սպասուի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Փետրուար 12ին Ալաշկէրտի Մուսլման գիւղին մէջ քոլերայէ առաջուան բռնուածներէն չորս մահեր պատահած են և նորէն երկու մարդեր վարակուած են։

ՄԱԼԻՅԷԻ մէջ նախընթաց օր յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վեհմ. Նազիֆ փաշայի և ելմտական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԿԻ վարչութենէն ըստ օրինի հրաժարեալ անդամոց տեղ կատարելի ընտրութեան համար յիշեալ Սենեկին կողմէ ընտրական ժողովին անդամ նշանակուած են Ա. Ազարեան էֆէնտի, Եէնիտիւննա Տիմիտրաքի էֆ., Մէհմէտ Աղուս էֆ., Պ. Ժ. Բազանօվա, Ցալուրեան Յովհաննէս էֆ., Պ. Հաճօբուլօ, Միքրիտ պէյ, Սէնեքերիմ էֆ. Մանուկեան, Պ. Ճան Թոմսըն և Պ. Ժոզէֆ Լէվի։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը օրինական ինչ ինչ պատճառներու համար բեկած էր Եղեռնադատ ատենի մէկ վճիռն, որով Գօզմա, Եաննօնի, Վասիլ, Թանաշ, Գօսթի, Ծիվանի, Ճօրճ և Եանի անուն անձինք՝ Պոլսոյ Մահմուտ Փաշա թաղին մէջ հրեայի մը խանութէն գողութիւն ըրած ըլլալնուն համար ութական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էին։ Եղեռնադատ ատեանը հինգշաբթի օրը կրկին անգամ զբաղեցաւ այդ դատով և հաստատեց իւր նախորդ վճիռը։

ՄԱԼԿԱՐԱՅԻ մէջ անցեալները երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է, սակայն վտանգաւոր հետեւանք չէ ունեցած։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ Օրթաքէօյ գաւառակի մէկ գիւղին մէջ վեց տարեկան աղջկան մը հագուստը բռնկեր է վառարանէն ելած կայծէ մը։ Սենեակին մէջ ոչ ոք գտնուելով խեղճ աղջիկն ամբողջովին այրեր է։

ԹԷՆԴԷՔԻ ՐԷԺԻՆ.—Ձեռնհաս իշխանութեան որոշմամբ՝ Թէնդէքիի Րէժին [illegible] մէջ ալ գործառնութիւններ պիտի կատարէ։

ՀԱԼՔԱԼԸԻ անասնաբուժական վարժարանին համար Պոլսոյ Աքսարայ թաղին մէջ Պէյլիկճի վախճանեալ Մուսթաֆա էֆէնտիի ապարանքը վարձուած է։ Այդ վարժարան յառաջիկայ մարտին այդ ապարանքն մէջ պիտի փոխադրուի։

—Հալքալըի երկրագործական ու անասնաբուժական վարժարանին տնօրէնի փոխանորդ կարգուած է երկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ անդամներէն Մազհար պէյ։

ՁԻՒՆ.—Անցեալ շաբաթ օրէն սկսեալ Այտընի նահանգին ամէն կողմերը առատ ձիւն տեղացած է։ Տիրէի, Թօրպալըի և Ալաշէհրի մէջ տասներկու ժամ անընդհատ ձիւն տեղացեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Պաթմալա անուն հելլէնացի աւազակն, որ Իզմիր ապաստանած էր, ձերբակալուեր է։ Հելլէնական կառավարութիւնը 10,000 դրամի խոստացած էր այդ աւազակին ուր ըլլալն իմաց տուողին։ Երկու խալաճներ զայն ճանչնալով լուր տուեր են տեղւոյն հելլէնական հիւպատոսարանին։ Տեղական կառավարութեան պաշտօնեայք Պաթմալան ձերբակալելով Աթէնք ղրկած են։ Աթէնքէն տասը հազար դրամի ղրկուած է Իզմիրի հիւպատոսարանին՝ իմաց տուողներուն յանձնուելու համար։

ՊԱՆՏԸՐՄԱՅԻՆ մէկ ժամ հեռաւորութեամբ տեղի մը մարդու դիակ մը գտնուած է, որ ցուրտէն սառած էր։

ԱՐԿԱԾ.— Խաչօ անուն բեռնակիր մը, անցեալ օրը կռնակը բեռ առած ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանին առջեւէն անցնելու պահուն ոտքը սահելով ինկած, Խաչօի երկու սրունքները [illegible] բաժնուած ըլլալով, մէկ քանի ժամ յետոյ մեռաւ։

ՍԱԼՈՄՈՆ ՖԷՐՆԱՆՏԷԶ, որ մեռաւ վերջերս, 28,000 ֆրանքի գումար մը կտակած է Պոլսոյ և Սելանիկի իսրայէլական ու իտալական բարենպատակ հաստատութեանց։

ՕՍՄ. ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ համար Բէհ Թ. [illegible] առնելով հրատարակուեցաւ թէ հիմնարկէքը տեղի ունեցեր է հինգշաբթի օրը, սակայն բարձրագոյն հրամանաւ այս արարողութիւնը յետաձգուած է Պայրամէն ետքի և պիտի կատարուի մեծ հանդէսով։

ԽԱՆԻԱՅԻ մէջ կառուցեալ պանդուխտներու հիւանդանոցին բացումը տեղի ունեցեր է Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին օրը։ Ներկայ գտնուեր են նահանգին բոլոր պաշտօնատարք, երեւելիք և օտար հիւպատոսք ու փոխ-հիւպատոսք իրենց թարգմաններով։ Բացումը կատարուելով բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Լօրոս գաւառակին մէջ գայմագամին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուելով, որոշուեր է 15,000 ղրուշի հանգանակութիւն մը կատարել ի նպաստ նոյն հիւանդանոցի կառուցման ծախուց։

ԾԽԱԽՈՏ.—Սելանիկի կուսակալութիւնը, Ներքին գործոց նախարարութեան հրահանգով, լաւ տեսակէ ծխախոտի հունտեր պիտի ղրկէ ի Հալէպ, ծխախոտի մշակութեամբ զբաղողներուն բաշխուելու համար։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Կայս. Իրատէով հաստատուած շերամաբուծական մրցումները առաջիկայ տարեշրջանին համար (1310—1894) տեղի պիտի ունենան երեք կեդրոններու մէջ որք են.

Պրուսա, հետեւեալ սահմանագծին մէջ, Պրուսայէն՝ հետեւելով Կէմլիկի ուղին՝ ի Տէմիրթաշ, այս գիւղէն ի Ֆիլատար, Ֆիլատարէն ի Կէշիս, Օրտուլուք և Չէքիրկէ, և այս գիւղէն Պրուսա։

Մինակ Մուտանիա քաղաքը և անոր մօտ Պուրկազ գիւղը։

Պիլէճիկ, հետեւեալ սահմանագծով. Պիլէճիկ, Քիւփլիւ, Աչաղքէօյ և Լէֆքէ։

Նիկոմիդիա, հետեւեալ սահմանագծով. Նիկոմիդիա, Պարտիզակ, Խասկալ կամ Արմաշ, Կէյվէ և Օրթաքէօյ՝ Կէյվէի մօտ։

Հետեւապէս, մրցումներուն մասնակցիլ փափագող շերամարոյծները կը հրաւիրուին, յայտագրին Ե. յօդուածին համաձայն, ներկայացնել ըստ օրինի դրոշմուած իրենց խնդրագիրները Հանրային Պարտուց վերատեսչութիւններուն ի Պրուսա, Պիլէճիկի տնօրէնութեան և Նիկոմիդիոյ կեդրոնական տնօրէնութիւններուն, ամենէն ուշը մինչեւ յառաջիկայ մարտ 15 (Հ. Տ.)։

Պրուսայի և Նիկոմիդիոյ մրցակիցները կը հրաւիրուին իրենց հունտերը թխսման դնել ամենէն ուշ մինչեւ ապրիլ 8/20. Պիլէճիկցիները ազատ են այս թխսումը ուշացնել առ առաւելն մինչեւ ապրիլ 15/27։

Մրցակիցներուն խնդրագիրներուն մէջ պէտք է գտնուին իրենց անունները, մականուններն ու հասցէն յոյժ ընթեռնլի գիրով, ինչպէս նաեւ նշանակուին թխսման դրուելիք հունտերուն քանակն և տեղն ուր կը գտնուի շերամատունը։

Մրցակիցները կը հրաւիրուին ապրիլ 3/15ին իրենց կեդրոնին մէջ կազմուած յանձնաժողովին բերել ամբողջ քանակութիւնն հունտերուն զորս կուզեն թխսման դնել։ Յանձնաժողովը պիտի կշռէ զանոնք և քանակութիւնը պիտի արձանագրէ իւրաքանչիւր մրցակցի անուան դիմացը։

Մրցակիցները մէկ շերամատան մէջ պարտին մէկ տեսակէ շերամի որդ բուծանել. ասկից զատ պարտին բուծումը կատարել Տանտօլօ կամ Քավալլօ կամ բոլորովին ուրիշ դրութեան համեմատ որ առաջին երկու դրութիւններուն համապատասխանէ, այսինքն թէ անհրաժեշտ է շերամի որդը բուծանել [illegible] վրայ։ Յանձնաժողովը մրցումէ պիտի վտարէ այն մրցակիցը որ չյարգէ այս պատուէրներն ու պայմանները։ Վարձքի արժանի չպիտի դատուին այն շերամատունները որոց բուծման տեւողութիւնը 40 օրն անցնի, երբ Պաղտատի տեսակէն չարտադրեն առ նուազն 50 քիլօ խոզակ իւրաքանչիւր 25 կրամինոց հունտէն և առ նուազն 40 քիլօ Եւրոպայի դեղին տեսակէն, որուն մէկ օխա մետաքսը սպառած ըլլայ 10 օխա թարմ խոզակ, վերջապէս այն շերամատունները ուր հաստատուի թէ բուծման պահուն ծանօթ հիւանդութիւններէն մէկը կայ։

Վարձատրուած շերամատուններուն արտակարգ և համեմատապէս գերազանց պիտի նկատուի այն շերամատունը որ ունենայ մասնաւոր կարգադրութիւններ հովահարման համար և հաստատ բարեխառնութիւն մը պահելու համար որ Եւրոպայի դեղին տեսակէն կարենայ արտադրել իւրաքանչիւր ունկէն 60 քիլօ խոզակ և 85 քիլօ՝ Պաղտատի տեսակէն, և որուն մէկ օխա մետաքսը 8 օխա 300 դրամէն պակաս թարմ խոզակ սպառած ըլլայ։

Իւրաքանչիւր մրցակցի խոզակները [illegible] պիտի զրկուին, կշռուին և խառնուին։ Յանձնաժողովս նոյն օրը այս խառնուրդներէն պիտի հանէ 2 օխա խոզակ, զոր պիտի յանձնէ հիւսարանի մը՝ մետաքսն ընդունելու համար։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Օսմ. Հանրային Պարտուց
Կ. Պոլիս 7/19 փետր. 1894

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐ

Ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպօնի հովանաւորութեան ներքեւ կազմակերպուած մանկական պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը, կիրակի, 13 փետրուար, Թէփէ-Պաշըի Թատրոնին մէջ, միջօրէէն յետոյ ժամ 2էն մինչեւ իրիկուան ժամ 7 (Ը. Ե.)։

* *

Այս գիշեր տեղի կունենայ Թաթավլայի յունաց պարահանդէսը։

* *

Գօնգօրտիայի Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ թէ այս գիշեր և վաղը գիշեր պարահանդէս կայ։ Երկուշաբթի գիշեր, օպերէթի խումբը պիտի ներկայացնէ

La mariée du Mardi Gras

վօտվիլ երեք արարուածով։

ՆՈՐ ԳԻՒՏ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԱԿՌԱՅԻ ԼԻՆՏԵՐՈՒ

[illegible]

Արհեստական ակռաներու յատուկ նորահնար լինտեր՝ երեւցած մասը միակտուր կտրուած է (Էմայլ)։ Ո՛չ մէկ ձեւի մէջ քաուչու (լաստիկ) չեն պարունակեր բնաւ։ Գլխաւոր առաւելութիւնն՝ բերնէ հանելու և լուալու պէտք չունին։ Իւրաքանչիւր մարդու իր լինտերու [illegible] ու անոնց ուռուցիկ ելեւէջներովը կը պատրաստուի, այնպէս որ կարելի չէ արհեստականը բնականէն զանազանել։ Իսկ ներսի մասերը 24 այար միակտուր ոսկի է։

Առողջապահական տեսակէտով՝ կայս. բժշկական վարժարանի ժողովէն քննուած և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն 15 տարուան համար հնարիչի արտօնութիւն տրուած է։

Արդոյ հասարակութեան կ'ընծայեմ՝ արհեստական ակռաներու գործածութեան այն դիւրութիւնները, որք մինչեւ ցարդ տեսնուած չէին բնաւ։ Կը շինեմ ամբողջ կամ անջատ շարքեր՝ առանց զսպանակի, առջի օրերէն կատարեալ արտասանութիւն, հանգիստ ծամելութիւն և դիմացկունութիւն երաշխաւորեալ, մինչեւ վերջը առանց փոփոխութեան բերնի մէջ։ Աղտէ, հոտէ, կոտրելէ բոլորովին զերծ։ Ամբողջ կզակ մը՝ թէ՛ վերի և թէ՛ վարի մասեր 14էն 18 ոսկիի ծանրութեամբ։

Դիմել, բաց ի կիրակիէ, ամէն օր ժամ 4էն 10 (Ը. Թ.) Բերա, Թագսիմ փողոց, թիւ 3։ 982 1—28

ԱԶԴ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին և գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու Եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նկատմամբ կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտախտային հիւանդանոցներու մէջ և իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին [illegible] և անվնաս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէսզի այս հրաշալի ըմպելիք առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՈՄ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին [illegible], իր գիտական անթերադատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ տուած է ոսկի շքանշաններ տիեզերական ցուցահանդէսներու մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուանշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամէն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՈՄ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալներ ՏՈՒՔԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքօփատի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԷՐԼԻՆ, 22 փետր. — Բժշկաց խորհրդով, կայսրուհին և իւր զաւակներ մարտ 10 ին Ապազիա պիտի երթան և մի քանի շաբաթ պիտի մնան։ Կայսրն հոն պիտի այցելէ իւր ընտանիքը։ —Պ. Նէլիտով հոս եկաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ օսմ. հպատակ Հրէից սինակոկային մէջ հոգեւոր պաշտօն կատարեցաւ։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սեւաստաբօլի նաւարանին մէջ նոր շինութեանց հրաման տրուած է և առ այժմ 1,600,000 ր. վճարուած է ծովային նախարարութենէն։

—Ֆինլանտիոյ ծովեզերաց բացը սառնակոյտին վրայ մնացած արկածեալք ազատեցան, ղրկուած օգնութեանց շնորհիւ։

ՓԱՐԻԶ.—Եղեռնադատ Ատեանը ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Լէօթիէ անուն անձն, որ փորձած էր սպանել սերպ դիւանագէտ Պ. Ժորժէվիչ։

ՀՌՈՄ.—Պ. Պիանքէրի ընտրեցաւ նախագահ Երեսփ. ժողովոյ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 12 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 [illegible]
3 » Փարիզի »		22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		26 19½
Սերայի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուածքը		26 22
Կէս օրին		26 21
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

[illegible]	Սէրի	58
»	»	37 50
»	»	27 35

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Փօնս	» »	3 05
Օսմ. Շանտ [illegible]	» »	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	18 35
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	310
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	107 [illegible]
[illegible]		39

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 23 Փետրվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 20
» » Նոր 3 ½ %	105 32
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 07
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	497 18
Պրիօրիթէ Թիւրք (1890)	471 87
Օսմանեան Երկաթուղի	108
» Րէժիի բաժնեթուղթ	427 50
Պանք Օթօման	608 42
Քրէտի Լիոնէ	773 75
Իտալական Ռանթ 5 %	74 15
Եգիպտական միացեալ	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 185
Ցամանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	443 75

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Փետրվար

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 73
Օսմ. » Սէրի Դ.	23 81
» » » Ա.	58
» » » Բ.	37 25
» » » Գ.	25
Օսմ. փոխառութիւն 1871	104 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	102
Պանք Օթօման	14 25
Այտընի երկաթուղի	14
Կասապայի երկաթուղի	13 50
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	103 50
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիյէ (փոխառ. [illegible])	104 75
Հելլենական 5 %	28
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 362

ՊԷՐԼԻՆ, 23 Փետրվար

Օսմանեան Երկաթուղի	97 20
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 360
» Փարիզի »	80 95

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Փետրվար

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 20
» Փարիզի »	49 60
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	209
» երկաթուղի	54 40

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 23 Փետրվար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 20
Եգիպտական միացեալ	521 25
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 08
Օսմ. երկաթուղի	108 25
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Պրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	608 12

ԱՐԵՂԱԶԱՆ Ի ԿԵՐԻՏՍ
[illegible] ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ
ՇԱՐԱԳԻՐ
Վահան Վ. Տէր-Մինասեան

Հրատարակուեցաւ երրորդ տետրը։ Գին 40 փարա։ Կը վաճառուի բոլոր լրագրավաճառաց քով։ Իր շահեկան պարունակութեամբը յանձնարարելի է ընթերցասէրներուն։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՃԱՇՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ

Վաղուան Ճաշու Աւետարանի վարդապետութիւնն է չատ հոգեշահ և միանգամայն մեր սիրտն ու հոգին վերաշինող քարոզ մը. Յիսուս մեկնած էր յանկարծ, և ժողովուրդը Տիբերիական ծովուն մէկ կողմը կեցած կը փնտռէր զանի, և երբ տեսաւ թէ չկայ, նաւերու մէջ նստելով Կափառնայում եկան, ուր Յիսուսը տեսնելով կ'ըսեն. «Վարդապետ, դուն ե՞րբ հոս եկար»: Յիսուս կը պատասխանէ այնպիսի ճշմարտութեամբ որ ամօթ ի բերան կ'ըլլայ ժողովուրդը: Նոքա Յիսուսը կը փնտռէին, վասն զի քանի մը հացով տեսան որ ահագին բազմութիւն մը՝ 4000 կամ 5000 մարդիկ կշտացան Յիսուսի հրաշագործ զօրութեամբը միայն: Այսպէս այս ժողովուրդն որովհետեւ միայն այս ակնկալութեամբ Յիսուսը փնտռելու եկած էր, այսինքն իղձն ունէր նիւթական ու աշխարհային, ոչ թէ հոգեւոր ու երկնային, բան մը Յիսուսէն ընդունելու և վայելելու, ուստի կը յանդիմանուի լսելով Յիսուսի սա խօսքը. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք զիս կը փնտռէք, ոչ թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար որ հացերէն կերաք ու կշտացաք»:

Ժողովուրդը Յիսուսի հետեւիլ կը փափաքէր, ոչ թէ անոր հոգեւոր պարգեւները, այլ անոր այն շնորհները վայելելու համար միայն, որով կողշտարուի ու պարարի իւր մարմինը: Մինչդեռ ամէն դարու մէջ չե՞ն եղած այսօրինակ քրիստոնեայներ, որք Քրիստոսի ետեւէն կ'երթան, այլ չեն Քրիստոսի համար երբեք անձնանուէր: Եւ Յիսուս ջրելու համար ժողովրդեան այս գաղափարը կ'ըսէ. «Գացէք ու գործեցէք ոչ թէ կորստական կերակուրին, հապա այն կերակուրին համար որ յաւիտենական կենաց մէջ է. և զայն ձեզ պիտի տայ Որդի մարդոյ»: Առաջինը այսինքն մեր մարմինը պարարող կերակուրը տեւական չէ, այսինքն կորստական է, իսկ միւսն, այսինքն հոգին պարարող կերակուրն է տեւական: Առաջինը կը պահէ մեր բնական կեանքը առժամանակ մը, իսկ միւսը զմեզ կը պահէ յաւիտեան, լի երջանկութեամբ:

Եւ որպէս զի այս ժողովուրդն իմանայ թէ ինքն է գեր ի վեր քան զմարդ, Յիսուս կը յաւելու թէ Հայրը կնքած է զինքն Աստուած, այսինքն ինչպէս նամակ մը կամ ո և է գրուած կը վաւերացուի կնքով, այսպէս Հայրն Աստուած դրած է իւր կնիքը՝ այսինքն տուած է իւր վկայութիւնը քանի որ Յիսուսի վարդապետութիւններն ու զայնս հաստատող հրաշքներն էին գերբնական: Ժողովուրդն այն ատեն կը գոչէ. «Ի՞նչ ընենք որ Աստուծոյ գործերն ըրած ըլլանք»: Այս ժողովուրդը դեռ չէր գիտեր թէ ինչ ընելու էր Աստուծոյ հաճելի ըլլալու համար: Յիսուսի պատասխանն է կարճ. «Այս է Աստուծոյ կամքը, որ հաւատաք անոր որ ղրկուած է ձեզի»:

Այլ Հրեայք որք Սուրբ Գրքէն լսած էին թէ մարգարէները մեծամեծ հրաշքներ գործած են, եւ թէ յաւիտենական գիտէին, թող որ մարգարէութիւններէն ալ լսած էին, թէ Մեսիայն մեծագոյն հրաշքներ պիտի գործէ, կ'ըսեն Յիսուսին. «Դուն ի՞նչ հրաշք ունիս, որ հաւատանք քեզի. մեր հայրերն անապատին մէջ մանանայ կերան, Մովսէս երկնքէն անոնց հաց տուաւ, կերան ու կշտացան, իսկ դո՞ւն»: Կը պատասխանէ Յիսուս. «Այն հացը Մովսէս չէր որ տուաւ ձեր հայրերուն. այլ իմ Հայրս. այն հացէն կերողները մեռան, իսկ այն հացը որ ես կու տամ, աշխարհիս կեանք է, որմէ ուտողը պիտի չմեռնի յաւիտեան»: Այսպիսի խօսք մը անօթի ժողովրդեան ո՛րքան փափաքելի և ո՛րքան խրախուսական, որ իսկոյն կ'աղաղակէ. «Տէր, տուր մեզի այդ հացը»: Ապաքէն չունէին նոքա փափաք երկնաւոր հացին, այլ այն հացին որ մարմինը սնուցանող էր:

Բայց որպէսզի Յիսուս ցոյց տայ թէ ինքն է կենդանի եւ կենսատու հացը, և թէ իւր վարդապետութիւններն էին կերակուր յաւիտենապէս անմեռարար միայն հոգւոյ, կը յաւելու. «Ես եմ հացն կենաց»: Այս խօսքն էր կնիք իւր բոլոր վարդապետութեանց, վասն զի Յիսուս իբր հաց իւր մարմինը տալով եւ իբր նեկտար անմահութեան իւր արիւնը տալով պիտի կեանք տար աշխարհի, նոր ու երջանիկ կեանք: Մարդիկ ա՛լ պիտի չմեռնէին և պիտի չծարաւնային, վասն զի կենաց հացն ու ջուրը անսպառաբար պիտի ուտէին ու խմէին և ըմպէին յաւիտեան:

Յիսուս բացարձակապէս պախարակելու համար Հրեաներուն յանձնապաստանութիւնը, կը յայտնէ թէ Հայր Աստուած կարող է հոգեւորապէս փրկել միայն զանոնք որք ուղիղ հաւատով եւ խոնարհութեամբ կը հաւատան իրեն:

Եւ ինքն Յիսուս եկած էր ոչ թէ իւր անձին փառաց համար, այլ Հայր Աստուծոյ, ուստի կը յաւելու. «Ես երկնքէն իջայ, ոչ թէ իմ կամքս կատարելու, այլ Անոր, որ զիս ղրկեց»:

ՆԱԶԱՐԵՏ

ՄԱՂՆԻՍԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մաղնիսայէն, փետրուար 6 թուականով կը գրեն մեզ.

Այս տարի կաղանդը Մաղնիսայի համար բարեբաստիկ եղաւ: Ունեցանք նոր հեղինակ մը որ իւր [illegible] անուն բանաստեղծական և [illegible] գրուածով հրապարակ կ'իջնէ: Գրքին պարունակութեանը վրայով ուրիշ առթիւ կը խօսինք: Հեղինակն է Գրիգոր էֆ. Խօլճեան ուսուցիչ Հայկազեան Ազգ. Երկսեռ վարժարանաց: Յիշեալ երիտասարդը ուսումը չէ առած բարձրագոյն վարժարանաց մէջ, այլ տեղւոյս Լուսաւորչեան վարժարանի սաներէն է, աշակերտ Պարտիզակցի Յովհաննէս վարժապետի, որուն անուան ձօնած է իւր առաջին երկը: Սա ինքնօգնութեամբ միայն պատրաստած է քանի մը հեղինակութիւններ զորս հետզհետէ ի լոյս պիտի ընծայէ:

Նոր տարւոյ ընծան միայն այս չէ. 1894ը տեսաւ մեզի երիտասարդներէ բաղկացեալ դերասանական խումբ մը որ նոր տարւոյ առաջին օրը ներկայացուց Պարոնեանի Մեծապատիւ Մուրացկանները: Յունուար 29 չաբաթ գիշեր ևս Թուրքերէն ներկայացում մը տուին. խաղերը յաջողութեամբ կատարուեցան: Երկու անգամն ալ երկու հարիւրէ աւելի երկսեռ հանդիսականներ ներկայ էին:

Ներկայացումներէ գոյացած 2000 ղրուշի չափ գումար յատկացուած է Ուսումնասիրաց ընկերութեան որու նպատակն է ուսում և գիտութիւն ծաւալել տեղւոյս հայ հասարակութեան ամէն խաւերուն մէջ և որ առ այժմ բացած է ընթերցարան մը ուր կը գտնուին ամէն տեսակ հայ թերթեր:

Մաղնիսացիք եթէ գանգատի բան մը ունին, այն ալ իրենց դպրոցներուն անբարեկարգ ընթացքն է. սակայն կը յուսանք թէ կրթական գործը նոր տարւոյ հետ նոր զարկ պիտի ստանայ և տեղւոյս ազգայինք պիտի աշխատին վարժարանաց համար նոր խնամակալութիւն մը հաստատել որմէ զուրկ է տարիներէ ի վեր:

Յ. Մ. Տէր-Յակոբեան

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՐՔ

(ՌՈՒՍԵՀԱՅՑԻ ՄԸ ՆԱԽԱՐԱԳԻՐԸ)

Սափորը ձախ ձեռքը, աջ ձեռքը կարճ հաստիկ գաւազան մը զոր ամէն մէկ քայլափոխին գետինը կը զարնէր՝ ամբողջ մարմինը գրեթէ անոր վրայ ձգելով, մեռելներուն ետեւէն կ'երթար պապա Յովսէփ, անոնց գերեզմանին վրայի հողը ցօվացնելու համար իր սափորին մէջի ջուրովը:

Երկար, մինչեւ թեւերը մաշած վերարկու մը կը կաղապարէր անոր իրանը՝ թիկունքէն մինչեւ կրունկները, մէջքէն վար—կռնակին կուռ ու կոր ձեւին պատճառաւ,—փոթ փոթ իյնելով ու ցեխոտ ծունկներով վերջանալով: Թեւերն այնքան երկար էին որ սափորին բերանը թեզանիքին մէջ կը ծածկուէր եւ գաւազանին ծայրն ալ չէր երեւնար, վասն զի մատներն օր արեւ չէին տեսներ բնաւ:

Վերարկուին երկու քղանցքները երբեք իրարու վրայ բերուած չէին, ոչ թէ որովհետեւ անյիշատակ ժամանակէ ի վեր զրկուած էին կոճակէ, անոր համար մանաւանդ որ պապա Յովսէփ, սրտաճմլիկ անփութութեամբ մը, կ'ուզէր ամառ ձմեռ բաց պահել իր կուրծքը, արեւէն խանձած թաւատու կուրծք մը որ անոր ամէն մէկ աղմկալի չնչառութեանը կ'ելլար կ'իջնար ցաւալի հեւքով մը: Հետեւապէս իր դիմացը եղողը վերարկուին բացուածքէն անպատճառ կը տեսնէր չուան մը, հողէն աւելի թուխ, որ չորս հինգ անգամ մը ոլորուած էր անոր մէջքին չուրջը, գոտեպնդելով զայն կարծես ու իր գոյութիւնը անհրաժեշտ, կենսական պէտք մը դարձնելով անոր, պապա Յովսէփին համար: Այս այն աղեկալի չուանն էր զոր մեռելներու ջրկիրը մեծ զգուշութեամբ մը եւ նուաստացուցիչ ծանրութեամբ մը կը քակէր մէջքէն՝ դագաղները փոսին մէջ իջեցնելու համար, ու յետոյ նորէն կը պլլէր անով՝ վերարկուին քղանցքովը ծայրէ ծայր մաքրելէ ետք զայն խնամով:

Գլուխը գոցուած էր ֆէսով մը որուն գոյնը որոշելը չատ դժուար պիտի ըլլար, և որ՝ իր նախնական կաղապարումը ձգելով ա՛լ յաւէտ՝ պապա Յովսէփին գլխուն անշնորհք կաղապարումը առած էր վերջնապէս:

Բայց մեռելներու ջրկիրը եկեղեցի չէր երթար. ո՛չ, ո՛չ, բնաւ ոտք չէր կոխեր հոն, իր անփոփոխ բնակարանն էր, գիշեր ցորեկ, փողոցի մը անկիւնի մթին սրճարանը, որուն առջեւէն անվերջ կ'անցնէին յուղարկաւորութիւններու թափորները: Ներսը, անկիւն մը կծկուած է միշտ պապա Յովսէփ, ծխախոտի յորդ մուխերուն մէջ թաղուած, ցնորածի մը պէս ու տարտամ նայուածքովը, երբ, մեռել մը անցած պահուն, ժամկոչը կամ լուսարարը, բանալով սրճարանին դուռը կը պոռայ բիրտ ձայնով մը.

—Պապա Յովսէփ, հա՛յտէ...

Մէկէնմէկ, պիծակէ մը խայթուածի պէս վեր կը ցատքէ ջրկիրը, ակնթարթի մէջ կը մարէ ծխախոտը, ու խոլ աճապարանքով մը նստարանին տակէն կ'առնէ սափորը, որ արդէն ջուրով լեցուն է՝ վերջին յուղարկաւորութենէն ի վեր, ու ինքզինքը դուրս կը նետէ սրճարանէն, հապշտապ հետեւելով թափորին, իր գաւազանին ու քայլափոխին միանուագ աղմուկովը ու ջրալից սափորին մրմռալով երերումովը:

Իր այդ ողբալից զբաղումին մէջ անըմբռնելի փութկոտութիւն մը և հաճոյք մը կը գտնէր տարօրինակ ծերունին. կարծես սիրահարուած էր այդ պաշտօնին. անոր ամէնէն զուարթ, գէթ անտրտում վայրկեանն էր նորաբաց գերեզմանի մը չուրջն անցուցած կարճ ժամանակը. ամէն բան լմննալէ ետք, յուղարկաւորներուն ցրուելէն ետքը, ինքն ալ կը հեռանար՝ չուանը մէջքն կապելէն ու սափորին մէջի ջուրը մինչեւ յետին կաթիլը քամելէ յետոյ քրքրուած հողին վրայ:

Ու կէս ժամ ետքը, նորէն իր նախկին դիրքն առնէր պապա Յովսէփ, սրճարանին անկիւնը, մէկ ծունկը վեր, ծխախոտին թխպոտ ամպիկներուն մէջ թաղցունելով իր աղօտ, մոլորուն աչքերը, սպասելով, անգիտակից անզգայութեամբ մը, որ դուռն յանկարծ նորէն բացուի ու ժամկոչին բիրտ ձայնը նորէն թնդայ.

—Պապա Յովսէփ, հա՛յտէ...

* *

Բայց պապա Յովսէփ, ասկից քառասունհինգ տարի առաջ, հիմակուան մեր գիտցած պապա Յովսէփը չէ եղեր, բոլորովին, հիմնովին տարբեր մարդ մըն է եղեր:

Առոյգ, գեղեցիկ երիտասարդ մը, ինք կեանքին ժպտելով, կեանքն ալ իրեն. ամէնէն ճարտար ու կորովի նաւավարն էր նաւամատոյցին. ո՞վ սիրտ կ'ընէր անոր հետ մրցելու. և արդէն անոր ճարպկութիւնն ամէնէն կը յարգուէր, ու նաւավարներու [illegible] մէջ իր փորձառութեանն ու հմտութեանը դիմում կ'ըլլար չատ անգամ՝ նաւավարական կնճռոտ խնդիր մը լուծելու համար:

Գիշերները, երբ ծովային յաջաշարժ կեանքէ մը վաստակաբեկ, բարի նաւավարները կը ժողվուէին իրենց սովորական գինետունը օղիին տալու համար իրենց ամբողջ յոգնութիւնը որ պատիկ պատիկ առնէ տանի, Յովսէփ միշտ կը նախագահէր այդ գումարումին, եւ ամէն նայուածքներ անոր չուրթերուն կառչած կը մնային, անոնցմէ ելած ամէն մէկ զարմանալի խօսք՝ չուտով մը կուլ տալու համար կարծես:

Քսանըհինգ տարու հազիւ կար Յովսէփ. մայրը մեռած էր, մինչեւ վերջին չունչը աղօթքներ միմինջելով իր քաջ զաւկին համար. իսկ հայրը, ժամանակին նաւավար ու ձկնորս, հիմակ հիւանդոտ ու տխուր, տանը կը նստէր՝ իր հին ուռկանները կարկտելով չարունակ, օրին մէկը նորէն վերկենդանելով՝ զանոնք գործածելու գերագոյն յոյսով ոգեւորուած:

Օրին մէկը կը պատահի որ գիւղին մէկ բարեկեցիկ ընտանիքը տուներուն կը կանչեն Յովսէփը և անոր կ'առաջարկեն որ ամսական [illegible] գումարի մը փոխարէն ամէն առաւօտ իրենց տասնըհինգ տարեկան աղջիկը իր նաւակովը առնէ Ղալաթիա տանի ձգէ, ու ամէն իրիկուն Ղալաթիա երթայ ու առնէ բերէ մանկահասակ օրիորդը, որ Բերա Ֆրանսական վարժարան մը պիտի յաճախէր: Յովսէփ յօժարակամ կ'ընդունի այս առաջարկը. միանգամայն կ'որոշուի որ Ղալաթիա տունէն ետքը, նաւավարը աղջկան ընկերանայ մինչեւ վարժարան, ինչպէս նաեւ իրիկունն ալ երթայ վարժարանէն առնէ օրիորդը: Երկու կողմէն պայմաններ կը դրուին, ծնողաց կողմէ՝ աղջկան ապահով երթեւեկութիւնն երաչխաւորող, նաւավարին կողմէ՝ ամսական գումարին կանոնաւորապէս վճարումն ապահովող:

Ու յաջորդ օրուընէ սկսեալ մանկամարդ աղջիկը, կարմիրներու ու կարճ չրջազգեստ մը հագած, [illegible] թեթեւ [illegible] գլխարկ մը դրած, ու ձեռքն ունենալով փոքր պայուսակ մը, մտաւ Յովսէփին նաւակը՝ նախ քիչ մը վարանումով ու յետոյ, առաջին տագնապն անցնելէ ետք, անփութօրէն բազմելով նաւակին մաքուր կանանչագոյն բարձերուն վրայ, [illegible] ու հոլանի երիտասարդին դէմը որուն ջղուտ բազուկներն սկսան ջուրին վրայէն փետուրի թեթեւութեամբ սահեցունել նաւակը:

Մանկամարդ աղջիկը սիրուն և գիրգ արարած մըն էր. անուշ ու կապտորակ աչքեր անհանդարտօրէն կը չարժէին հազիւ նշմարելի խարտեաշագոյն ընքուներու տակ. անոնցմէ էր որոնք կարծես բանի մը վրայ չէին նայիր, բանի մը ուշադրութիւն չէին ըներ, եւ սակայն ամէն բան անոնց աչքին կը զարնէ. ուստի երբ Յովսէփ, առաջին վայրկեաններուն մէջ երկչոտ, նայեցաւ անոր, յուսախաբութիւն մը ճրնչեց իր սիրտը: Մանկամարդ օրիորդը ոչ միայն չէր դիտեր զինքը, այլ եւ գլուխն ալ անդին դարձնելով հորիզոնը կը քննէր տարտամ նայուածքով:

Բայց այս առթիւ ինք կրցաւ, ուժգնօրէն [illegible] հանդերձ, մանրամասնօրէն դիտել այդ փափուկ արարածը որ յանձնուած էր իր հաւատակ պարկեչտութեանը: Եւ զմայլեցաւ մնաց. կը կարծէր թէ տակաւին կեանքին մէջ ատանկ դէմք չէր տեսած, ու սիրտին զգացած կսկծանքը կ'այպանէր զինքը որ մինչեւ այն ատեն անհրապոյր կեանք մըն էր վարած, քանի որ ատանկ երանաւէտ արարածներ գոյութիւն ունէին աշխարհքին վրայ, ու ինք չէր գիտեր:

Եւ ասկից կորովով, դրդռուած ջիղերու ձգտումով մը թիակները կը մխրճէր ջուրին մէջ, ու նաւակը կը սահէր:

Երբ Ղալաթիա հասան, Յովսէփ վստահելի մէկուն պահպանութեանը յանձնեց նաւակը, և դուրս ելաւ մանկամարդ աղջկան հետ. ու ինք ետեւէն, ան առջեւէն ճամբան ելան դէպի Բերա. երբ վարժարանին դուռն հասան, աղջիկը ետին դարձաւ ու քաղցր ձայնով մը ըսաւ.

—Պարոն Յովսէփ, իրիկունը չը մոռնաս գալու:

—Ոչ, պատասխանեց երիտասարդ նաւավարը, կենալով հոն մինչեւ աղջկանը աներեւոյթ ըլլալն ու յետոյ ետ դառնալով, մտածկոտ:

Այդ օրը իր սովորական օրերուն պէս չկրցաւ անցունել Յովսէփ. յաճախորդ չունեցած ատեն, անգիտակցաբար կը սկսէր խորհիլ՝ աչքը այն տեղին յառած ուր առտուն նստեր էր մանկլաւիկ երեսով աղջիկն այնքան չնորհալի ձեւով:

Իրիկունը, որոշուած ժամէն կէս ժամ առաջ գնաց կեցաւ դպրոցին դուռը, անհամբեր սպասելով իր գեղանորդ ընկերուհիին, որ չուչացաւ. այս անգամ, երբ նաւակը ճամբայ ելաւ, Նուրիկ անդին չը դարձուց գլուխը. հիմակ քիչ մը հաճոյք կը զգար երիտասարդին վարժ ճարպկութենէն որով նաւակն այնքան դիւրաւ կը սահեցունէր. պատճառ չէր զինք չահագրգռելու, այլ [illegible]՝ դիմացինը եթէ վաթսուն տարու ծերուկ մըն ալ ըլլար, նոյն հետաքրքրութիւնը պիտի զգար. բայց Յովսէփ աչքի այնքան փորձառութիւն և միտքի այնքան նրբութիւն ունէ՞ր որ այս կէտերը զանազանէր. ո՛չ. ան կարծեց որ իր կարմիր բազուկին մեքենական չարժումն ու կուրծքին լայն ու հեւքոտ ելեւէջը կը հետաքրքրէին զայն. ուստի սիրտը ուրախութեամբ լցուեցաւ երբ գիւղին նաւամատոյցը հանեց Նուրիկը, որ չնորհակալ գիշեր բարի մը մաղթելով հեռացաւ, յաջորդ առտուն նորէն տեսնուելու համար:

Այն գիշերը [illegible] էր Յովսէփ, երբ օղիի սեղանին չուրջն հաւաքուեցան, իր նաւավարական չահաստակութիւնները պատմեց, կատակներ ըրաւ ու չատ խմեց: Ու գիշերն ալ երազին մէջ տեսաւ Նուրիկը, որ կը ժպտէր իրեն: Վերջապէս լուսցաւ. Յովսէփ խայտերով ու երգերով ջուրը իջեցուց իր նաւակն ու սպասեց՝ վեր սոթտելով իր ճերմակ կտաւէ չապիկին թեզանիքները: Նորատի աշակերտուհին չուչացաւ. ժպտուն ակնարկով ու ծիծաղկոտ չուրթով բարեւեց նաւավարը: Ինչպէս գացին մինչեւ Ղալաթիա և անկից մինչեւ դպրոց. չգիտեր կրնար ըսել Յովսէփ. երազի մը անզգայ մեքենականութիւնը կար իր ամէն ըրածներուն մէջ:

Այսպէս անցան մէկ քանի ամիսներ. նաւակը նորցաւ ու բարձերը գեղեցիկ կերպասներով զարդարուեցան: Նուրիկ ա՛լ մտերմացած էր Յովսէփի հետ. մինչեւ Ղալաթիա անոր չաղփաղփումը մտիկ կ'ըներ հաճոյքով, անոր քաջագործութիւնները իր եռանդը կ'արծարծէին ու [illegible] իր վառ երեւակայութիւնը: Համակրանք մը կը զգար իրեն ուժով, ու իրեն զօրաւոր այդ երիտասարդին նկատմամբ որ սիրոյ բոցովը բռնկած ճարտասանական ձեւեր կ'առնէր: Ա՛լ ինչո՞ւն պէտք էր ուրիշները, բարեկամ, ծանօթ, ընկեր, ամէնքն ալ աչքէ ձգեց. գիշերներն ա՛լ չմասնակցեցաւ օղիական խրախճանքներուն: Կեանքը, բովանդակ էութիւնը կուտար որ աշխարհի վրայ առաւօտ և իրիկուն միայն գոյութիւն ունենային, որպէս զի չուտով մը կարենար տեսնել Նուրիկը, անոր կապոյտ աչքին նշոյլներն ու կակուղիկ հրպումները կարենար ըմբոշխնել: Երանի կու տար իր վիճակին, եւ ուրիշ բոլոր արարածները դժբախտ կը կարծէր, ըստ որում չէին սիրուէր անկից:

Օրին մէկը յանկարծ չեկաւ Նուրիկ. Աստուած իմ, ի՞նչ աղէտ. լախտի հարուած մը եղաւ ասիկա հեք նաւավարին համար. իրիկուն չեղած, աղջկանը տունը վազեց պատճառն հարցնելու համար. դուռը կէս մը բացին իր երեսին ու ձայն մը խստութեամբ ըսաւ թէ անկից վերջն ա՛լ Նուրիկ պէտք չունէր իր նաւակին, վասն զի ա՛լ դպրոց պիտի չերթար:

Ետ դարձաւ Յովսէփ ու ձեռքը աչքին տարաւ՝ տեսնելու համար թէ արդեօք կուլա՞ր. ո՛չ, որովհետեւ, արցունքը փոխանակ աչքէն դուրս իյնալու, հրաչէկ գնդակներու պէս սիրտին մէջ վազած էին, արեւոտ ծակեր բանալով հոն. չատ չանցած՝ առոյգ երիտասարդին յաջորդեց մռայլոտ տխրամած մարդ մը որ հազիւ ուժ ունէր թիակները չարժելու. Նուրի՛կ, ի՛նչ հոգեմաշ, կենսակործան երազ, որ անհետ եղեր ցնդեր էր՝ խոչոր պատառներ տանելով իր էութենէն:

Մարդուն մէկը, չատ օրեր ու տարիներ անցնելէ ետք, իր նաւակը նստաւ օր մը՝ երկու հարսանեկան մարդերու հետ. Յովսէփ, թէեւ անկից ետքը ա՛լ բանի մը չէր հետաքրքրուէր, հարցուց ինքնաբերաբար թէ որո՞ւնն էին այդ մարդերը:

—Աբրահամ աղային աղջիկը օրիորդ Նուրիկ կը կարգուի կոր, աս մարդերն ալ անորն են, ըսաւ մարդը բիրտ ձայնով մը:

Քայքայումը կատարեալ եղաւ. Յովսէփ անտանելի գտաւ ծովային կեանքը. դուրս ելաւ, ծախեց նաւակը և յուսահատ կեանք մը սկսաւ անցունել. ժամանակէն առաջ ծերացաւ, կորաքամակ եղաւ. ու քանի տարի ետքը իր Յովսէփ անունը կցեցին պապա մակդիրն ալ: Գործ մը չըրաւ ապրելու համար. ինքզինքը Աստուծոյ յանձնեց ու մեռելներուն մօտենալու զբաղեցաւ, իր թշուառութեան պատճառը զանոնք նկատելով:

Այլանդակ փափաք մը ունեցաւ օր մը. ուզեց ամէն մեռելներու ետեւէն երթալ. ու իր այս բաղձանքն իրագործեց, յուղարկաւորութեան ամէն թափորներու ետեւէն քալելով ինքզինքը մինչեւ գերեզմանին մօտ, ուր հասնելուն պէս սփոփանքի հառաչ մը կ'արձակէր: Երբ մեռելներու ջրկիրը մեռաւ, պապա Յովսէփ աղաչեց որ անոր տեղն անցնի, իսկոյն [illegible] կա՛ր:

Ու ձեռքն առաւ ջրալից սափորը, մէջքը պլլեց չուանը, ու գաւազանին կրթնելով ա՛լ սկսաւ մեռելներուն ետեւէն վազել՝ չարաչար ողբի մը պէս:

* *

Իր սովորական տեղը կծկտուած էր պապա Յովսէփ երբ սրճարանին դուռը ուժգնութեամբ բացուելով՝ խոչոր ձայն մը գոչեց.

—Պապա Յովսէփ, հայտէ՛, մեռել կայ...

Այնչափ աճապարեց նախկին նաւավարը որ ծխախոտը գետին իյնալով երկու կտոր եղաւ մէջտեղէն. Յովսէփ սխոտը նայուածք մը նետեց իր այդ կործանած զոյքին վրայ, ու խորունկ հառաչ մը արձակեց. յետոյ, բան մը չեղածի պէս, գրեթէ յափշտակեց սափորը, և դուրս նետուեցաւ սրճարանէն:

Սովորական յուղարկաւորութիւններէն չէր. վարդապետ, եպիսկոպոս, քահանայ, տիրացու, կանոնաւոր եւ դաշն ձայնով երգեցողութիւն, ու հանդարտ յառաջացում. թէեւ պապա Յովսէփին համար հանդիսաւորը եւ անչուքը հաւասար էին. չէ՞ որ երկուքին ալ փոսին վրայ պիտի թափէր իր միեւնոյն ջուրը, միեւնոյն անտարբերութեամբ:

Թափորը գերեզմանատուն հասաւ, ու մեռելական աղօթքներն եղան լմնցան:

Առաջ անցաւ Յովսէփ, ու մէջքէն բաղկեաց քակել մաշտարարուն չուանը, զոր ժամկոչի մը յանձնեց. յետոյ, իր սովորութեանը համեմատ, բացաւ դագաղին կափարիչը, ափ մը հող նետելու համար մեռելին վրայ: Կնոջ դէմք մը յանկարծ երեւան ելաւ, ցցուած ոսկրներով, փոսը ինկած աչքերով. պապա Յովսէփ կեցաւ, վայրկենական չլացում մը ունեցաւ, գլուխը կափարիչէն ներս խոթեց ու, տարօրինակ բան, պագաւ մեռելին սառն երեսը.

—Վա՜խ Նուրիկ, մրմռալով:

Դագաղը փոսը իջեցին, հողը ծածկեցին, ու Պապա Յովսէփ իր սափորին ջուրը անսովոր հոգածութեամբ մ' թափեց, ցանցնեց ամէն կողմ, ոտքովը [illegible] չոկրտեց փոսին կոնաձեւ կոյտը, եւ մինչ ամէն ոք կը ցրուէր կերթար, ինք առաւ սափորն ու չուանը, հեռացաւ գերեզմանատան մէջ, քարի մը առջեւ կեցաւ, վեր վերցուց սափորը և ուժգնօրէն զարնելով գերեզմանաքարին՝ փչուր փչուր ըրաւ, բեկորներուն վրայ կոխկռտեց մոլեգին թափով մը, յետոյ խոչոր [illegible] մը հանելով գրպանէն կտոր կտոր ըրաւ չուանն ալ:

Երբ աւարտեց, չուրջը նայեցաւ. ոչ ոք կար. փաթթուեցաւ իր վերարկուին և գլուխը կախելով սկսաւ երթալ գերեզմանաքարերուն մէջէն, յորդ արցունք թափելով, իր սրտայոյզ հեկեկանքները խառնելով սգաւոր [illegible] քամիին, որուն ալիքներուն մէջէն երբեմն կը լսուէին պապա Յովսէփին խուլ հեծկլտանքները.

—Հի՜ւ, հի՜ւ, հի՜ւ...

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԼԱՆՕԼԻՆ
ԲՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ պրուածոց կեղեքուածներու:
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մաշկին, և գոյնի պահպանման:
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ [illegible]:

Կը վաճառուի ամէն դեղարաններու եւ դեղօրեից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ:

Գործակալ և ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՅԼԻԽ
Կալաթա, Մերթեպանի փողոց, Գրինատեան խան: 921

ԴԵՂԱՐԱՆ «ՆՈՐՄԱԼ» Հ. ԷՄԻՐՑԵԱՆ

Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ բազում տարիներէ ի վեր ծանօթ վերոյիշեալ դեղարանին մէջ այս անգամ նորանոր փոփոխութիւններ եղած են յօգուտ իւր յաճախորդաց: Թէ՛ մաքուր և զուտ դեղերու մթերք մը աւելցած է, թէ՛ դեղարանը ընդարձակուած է կահաւորեալ սենեակներով և թէ՛ ի վաղուց անտի յաճախող պատուարժան բժիշկներէն զատ այժմ ի ստորեւ նշանակեալ բժիշկներն եւս պիտի պատուեն իրենց այցելութեամբ:

Ներքսական հիւանդանոցի մը բժշկապետը ամէն օր 9էն 11, Փարիզի համալսարանէն վկայեալ բժշկուհի և մանկաբարձ կնախտաբոյժ Մատամ Զէյպօտ Դչ. և Շբ. օրերը 9էն 11, Տոքթ. Ալէքսանդր պէյ Սրապեան Դչ. և Ուր. օրերը 3էն 5:

Տոքթ. Ն. Մասիս ամէն օր 10էն 12; Տոքթ. Ակիլ պէյ որ ի Փարիզ կատարելագործած է ակնաբուժութիւնը Բշ. և Եշ. օրերը կէս օրէ վերջը:

Ճարտար և փորձ բժիշկ վիրաբոյժ մը ամէն օր 10էն 12: Նաեւ ծանօթ ատամնաբոյժ Մօզէֆ Պիլլօր էֆ. ամէն օր մեր դեղարանին մէջ իւր մասնաւոր սենեակը հիւանդ կ'ընդունի և ատամնաչինութեամբ կը պարապի:

Դեղագիրք խիստ չափաւոր գիներով եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին:

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ, ՀԱՇՈՒԵԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Պիւյիւք Եալտըզ խան, Թիւ 4. Մաքրուհիլար իչի,
Ստամպօլ. Ամէն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը:

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրքերէն լեզուաւ Օսմ. ամէն Նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն:

Ընծայուած է ամէն միջոց և ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար [illegible] Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգլ. գերմ. իտալ. իսպան. ռուս. եբրայեց. և պուլղ. լեզուօք:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի:

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ և կնճռալից հաչուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց:

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաչխաւորեալ:

Արտալեան չոգենաւը, նաւապետ Բարքըր, Օտեսայէն սոտ հասաւ և չուտով կը մեկնի դէպ ի Լիվըրբուլ:

Գործակալութիւն Արտալեան լոյծ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՕՆՏԷՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս Պահճէ գափու Թիւ 4

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
Բառագիրք Հայերէն—Գաղղիերէն
Բառեր և ոճեր 25,000է աւելի

413էջերէ բաղկացեալ սոյն բառագիրքը կարեւոր պակաս մը կը լեցունէ մեր դասագրոց չուրջին մէջ: Բացի գործածուող բոլոր բառերէն ու ոճերէն՝ ունի կէտէն նորաբանութիւններ, 1000է աւելի գիտական բառեր և գրքին վերջն ալ նոյնտեսակ յատուկ անուններ: Հայ լեզուի նոր ընդունուած բառերու ճշգրիտ նշանակութիւնները գրուած են: Բառ մը նայողը թող չտարակուսի թէ պիտի գտնէ ճիշդ գաղղիերէնը: Դիրքով փոքր է, բայց պարունակութեամբ չատ ճոխ. տպագրութիւն յստակ, թուղթն ընտիր, իսկ կազմ բոլորովին նորաձեւ մը որ գրպանի մէջ սեփհական է և չատ հաստատուն:

1. Բաղդոնէ պարզ կազմ գին 15
2. Փառակազմ լաթ » 17 1/2
3. » կիսակաշի » 20

Օտար երկիր համար 3.25, 3.75, 4.25 ֆր.

Ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին հրատարակողին գրատունը և Կալաթա Ե. Վրոյր և Ընկ. թղթավաճառանոցը:

Բնաւ ապառիկ չկայ. գինը [illegible] գրքին վրայ է:

Մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ:
3—15

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
[illegible] փողոց, [illegible] խան
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԻՒԱՆԱՏՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սելանիկ
Աճմիր	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիկոսիա	Իզմիր
Կերասունդ	Գոնիա	Ուշաք	Սոֆիա
[illegible]	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	[illegible]	Բոր-Սաիտ	

Պարտամուրհակները և արժէթուղթերը յանձնման փոխարէն տոկոս կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով:

Դրամագլուխ արժէթուղթերու:

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներու վրայ:

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու:

Դանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ: Վաճառում եւ գնում դրամներու:

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2½ % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.
Տարին 1½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.
Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ:

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն: Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, սուլտանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Բանամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն:

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3% տոկոսով:

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՈ

Ի ԲԵՐԱ — Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283 — Սուլ. Պայազիտ [illegible] 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա: Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական ամէնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար յաճախորդներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած: Գործառնականներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամէն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամէնէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ:

Երկարամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներու բազմազանութիւնը երաչխիք մըն են թէ իմ բլիշէները լաւագոյն պիտի յաջողին:

Այս ըսածներուս ճշգրտութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ, ինչպէս համոզուելու համար:

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին:

Գիները համեմատաբար չափաւոր են:
822 66—100

ԻԼԱՆ ՊԱՓԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տավուգ Փաշա զրչյարի հիւմայունը տաքիփի վէ խարիճինտէ վագը 2 պապ վէ Բամի զրչյարի հիւմայունը տախիլինտէ վագը 1 պապ պագգալ տիւքքեանը 310 սէնէսի մարթը բուվիննին իպթիտասընտան սէնէի մէզքիւրը գըյէտինէ տէկին իճարէ վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարչամպան կիւնլէրի Տավուգ Փաշա զըշյարի հիւմայունունա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 16 1—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ էնտ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

88

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ին
20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ,
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ

771

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ

ԿԻՍՈՒՆԻՆ [illegible]

ՇԱՍԷՆ

ԲԷՐՍԻՆՈՎ եւ ՏԻԱՍԹԱԶՈՎ

Բերսինն ու տիաստազը բնական եւ անհրաժեշտ երկու գործիններն են մարսողութեան: ՇԱՍԷՆի ԳԻՆԻն, 1864 ին, յայտնուելով [illegible] մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիային մէջ: Այն ժամանակէն ի վեր ամենակարեւոր տեղ մը գրաւած է Ախտաբուժութեան մէջ, եւ ամէն օր կը կը յանձնարարուի ընդդէմ,

Դժուարին կամ անկատար մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարամարսութեան, ստամոքսատկարութեան, յամր [illegible], փոխումներու, փորհարութեան, [illegible].

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղին եւ գլխաւոր դեղարաններուն մէջ:

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Թ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

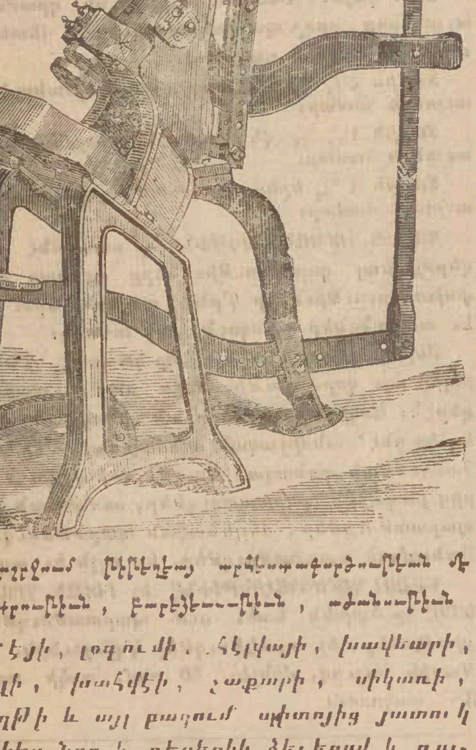

Ցեղաչրչման բնիկեաց արհեստագործութեան և Մեքենաներու, բարեշինութեան, ժամացուցին

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, բէքէլի, խաշիլի, չաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բազում պիտոյից յատուկ սափեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով:

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյլեր, լուացարաններ, և ըն. և ըն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած:

Դիւրամատչելի ամենուն:

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին 719

Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Բաշա խանի դէմը:

ԱՅԵՐԻ ՉԷՐՐԻ ՊԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի պէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն:

Այս դեղը ծրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կազդուրէ:

Այէրի Չէրրի Պէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է, իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ ներգործող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց չատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ:

Չէրրի Պէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ ամեն: Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի:

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով: Կեդրոնատեղին է Ս Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ: 906

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 14/26 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:
Գշ. 15/27 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէօսի ճամբով
Դշ. 16/28 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
Դշ. 16/28 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:
Եշ. 17/29 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի:

ԱԶԴ.--Փետր. 15/27, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերին: 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտէսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինիօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրօտնօ	2200	Բուրիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դազօ	2000	Քօլբինօ	4 00	Սարֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիբակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	4200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրքիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաբօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էյնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըս	[illegible]
Տամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օզրանօ	4500	Զէրօ	[illegible]
Ֆիտօ	700	Օդդօ	2000	Մուրիթօ	[illegible]

Էճիբշըն Մօնարք 8000
Բիրժըըն Մօնարք 8000
Լըդիըն Մօնարք 8100

Կրօթնօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է փետրվար 12ին (Ն. Տ.) և 25ին հոս կը սպասուի:

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻՂՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

858

ՔՕՆԵԱՔ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

[illegible]

[illegible] ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ԵԱՆ

ՔՕՆԵԱՔ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՐԱԶԱՏ ԳԻՆԻԷՆ

Ս. Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ Ի ՊԻՐԷԱՅ

Փորձեալ՝ հիւանդ և ապաքինեալ անձանց փորձառութեամբ և յանձնարարեալ նշանաւոր քիմիագիտաց և բժշկաց մասնաւոր յայտագիրներով որոց անուանքն ստորեւ կը յիշուին:

Ա. Կ. Խրիստոմանոս. դասատու ընդհանուր Քիմիագիտութեան եւ Տնօրէն բնալուծարանին:

Pierre Apery (Constantinople) Chimiste expert assermenté près la Municipalité du VIe cercle et des Consulats d'Autriche Hongrie, de Grèce et d'Allemagne.

Օթ. Ռուսոփուլոս. օգնական դասատու Քիմիագիտութեան ազգային Համալսարանին եւ զինուորական ընագէտ նաւային վարժարանին:

Սփ. Ա. Իգոնոմիտիս. Քիմիագէտ եւ օգնական դասատու Համալսարանին:

Տ. Օրֆանիտիս. դասատու համալսարանի եւ նախագահ բժշկական խորհրդոյն:

Թ. Աֆէնտուլիս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Պրէէյի Հան. հիւանդանոցի:

Ե. Գարամիցա. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Աթէնքի զօրանական բժշկութեան:

Մ. Հաճիմիխալիս. դաս. Համալսար:

Տ. Դօմնուշաս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Մանկաբարձական վարժարանին:

Ա. Զիննի. դաս. Համալ. անդամ Մանկաբուժական ժողովոյն, բժիշկ Մանկաբուժարանին յԱթէնս եւ անդամ Եւրոպիոյ զանազան գիտական ընկերութեանց:

Ի. Ղալամնիս. դաս. Համ. Տնօրէն վիրաբուժ. հիւանդանոցի, եւ անդամ վիրաբուժական ընկերութեան Փարիզու:

Ն. Տ. Մազզա. դաս. Համալս. եւ բժիշկ «Եվանկելիզմօ» հիւանդանոցին:

Ս. Մերգուրիս. Տնօրէն քաղաքապետական «Էլփիս» Հիւանդանոցին:

Է. Գալլիօնծիս. օգ. դաս. վիրաբուժութեան.

Ալ. Սգուֆօս. բժշկապետ զօրաց:

Ե. Լաղուտաքիս. բժշկապետ նաւ. զօրաց:

Ն. Բէզօփուլոս. դաս. ախտաբանութեան:

Է. Ֆօգա. բժիշկ եւ անդամ բժշկ. ընկերթ.

Փ. Դամպաքիս. բժիշկ թագ. արքունեաց:

Ն. Քս. Տէլաբօրթա. դաս. Համալս.

Սփ. Գոնտոլէօն, Տնօր. վիրաբժ. գիտ.

Էսաթ. Տամուլիանոս. Տնօրէն զինուորական շտեմարանին դեղօրէից:

Էլ. Տրիգաս. դեղ. նաւային զօրանոցի.

Ն. Փսալթաքիս. բժիշկ ի Քիոս:

Ա. Է. Ա. Գոմանօս փաշա. բժշկապետ արքունեաց Խտիվի յեգիպտոս:

Ե. Զանկարօլաս. բժշկապետ Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցի եւ անդամ միջազգային առողջ ընկերութեան Եգիպտոսի եւ Փարիզու բըժշկական Արատէմիայի:

Ն. Մօսխոդոս. Տնօրէն Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցին-

Զամպարօլա փաշա. բժիշկ ի Կ. Պոլիս:

(Կան նաեւ բազում այլք յայտագիրներ և կարծիքներ թէ՛ ներքին և թէ՛ արտաքին նշանաւոր բժշկաց և քիմիագիտաց կողմէն որք զանց առնուած են:)

ԲՆԱԼՈՒԾԱՐԱՆ ԲԻԷՐ ԱՓԷՐԻԻ

Թիւ 2,164

Փիէր Ափէրի Քիմիագէտ խրագէկ եւ երդմնեալ պաշտօնեայ Քաղաքապետութեան, եւ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ եւ հելլենական հիւպատոսարանաց:

ՏԵԱՌՔ Ս. Ի. եւ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ
ի Պիրէայ հրապարակ Ապօլոնի

Ձենէ պատրաստեալ քօնեաքը քիմիական բնալուծութեան ենթարկելով գտանք հետեւեալները.

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՐՔ

Պարունակեալ բանակութիւն իւրաքանչիւր շիշի 775 խորանարդ հարիւրամէդր.—Տեսք յստակ.—Ցոյժ թեթեւ խիտ.—Հոտ հաճելի եթերի նման.—Համ կիզիչ եւ ախորժելի.—Դոյն ոսկեդեղին.—Կազմութիւն հաստ եւ փոքր ի շատէ անհստատ.—Մրուր ոչինչ.—Խտութիւն 0,939—15° աստիճան:

Աստիճանք. Ե. Լուսաար 43, 5—15°
» Դալթիէ 17,50—15°
» Վօմէ 18,00—15°
Եռացումն. 83

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բնական խաղողի գինի 43,40—100,00—ջուր 55,00—100,000.—Շաքարեղէն նիւթ. Նիւթական տարր 1,50—100,000:

Սէվալիէ, Շանօ, Վիտէրիալ, Ստէյնէր, Սալէ, Մօլիէր եւ Ստէյնէն ցոյց տրուած եղանակներու հետեւելով՝ ընդունայն աշխատեցանք ձեր պատրաստած ՔՕՆԵԱՔին մէջ օտար նիւթեր գտնելու:

Մեր խուզարկութիւններէ բացայայտ կ'երեւի որ ձեր ՔՕՆԵԱՔը ոչ մի օտար ցքի կամ ներկիչ նիւթ կը պարունակէ եւ ոչ արհեստական համեմներ, այլ խաղողի հարազատ գինիէն պատրաստեալ է, որով չերմապէս կը յանձնարարեմք ամէն կամեցողին լաւ ՔՕՆԵԱՔ ունենալու:

Ի Կ. Պոլիս 11/23 սեպտ. 1891
Փ. ԱՓԷՐԻ

Թիւ 1,203

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Պ. Պ. Մէթաքսաս եղբարց հրաւիրանօք ի Պիրէայ գտնուած քօնեաքի գործարաննին այցելեցի եւ հոն պատրաստեալ ըմպելիին նախնական նիւթերը քննելով գտայ թէ խաղողի ցքին կը հանուի 1890 Lille գաղղիական քաղաքին Warein գործարանին շինած կայլակագործիով եւ գործածեալ գինին «Ճերմակ Մօսխաթօն» է. գտայ նաեւ թէ 42 մեծ տակառաց մէջ 85,000 օխա պատրաստի քօնեաք կը գտնուի որ տարիէ մը աւելի շտեմարանեալ ի զուտ հելլենական ԳԻՆԻէ եւ որ կը պարունակէ 42,5 °/ₒ բնական ցքի գինւոյ բոլոր անուշահոտութիւնն ունեցող: Ուստի կարող եմ յանձնարարել ի պաշտօնէ Մէթաքսաս եղբարց ՔՕՆԵԱՔը իբր հարազատ հելլենական որ կրնայ մրցիլ գաղղիական հարազատ քօնեաքներուն հետ:

յԱթէնս 4 Օգոստ. 1892

Տ. Կ. ԽՐԻՍՏՈՄԱՆՈՍ
Դասատու ընդհանուր բնալուծութեան եւ Տնօրէն բնալուծական գործարանին.

Միակ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ 815

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ եւ Ընկ.

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ
շաբաթական երթեւեկութիւն

Անոլիւէ շոգենաւը Մարսիլիա պիտի ուղեւորի փետրուար 27ին:

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
Մումհանէ Սիթէ-Ֆրանսէզ

477

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղղակի երթեւեկութիւն Լիվըրփուլէ և Պոլսոյ միջեւ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ումպրիա	7718	Գազալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիտ	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աղլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալկբրօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Մարաթոն շոգենաւը Լիվրբուլէն աստ կը սպասուի դէպ ի մարտ 8:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած ԲԻՍՄՈՒԹՈՎ ձեռամբ

CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՏԻՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու կիսատ փոխան արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենատասնեակ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց:

(Բայի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ իջն օր: 114

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարիզ ի Ռիշըլիէօ, Պոնէ փողոց, թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10.000.000
Պահեստի դրամ	»	7.650.000
Թղթապանակին մէջ	»	69.244.813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15.328.801
Վճարուած վնասք	»	176.000.000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն»ի	»	144.500.000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ.

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-խան առաջին յարկ: 690

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐՈՒ ԽԻ
Ց
ՍՊՈՒՆԳՆԵՐՈՒ ՈՍԿԵՄԱՆԵԱԿՆԵՐՈՒ

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

Այս մթերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն և հասարակութեան թէ տարուան ամեն եղանակներուն իր մթերանոցին մէջ միշտ գտնեն ամեն տեսակ պատրաստ կօշիկներ և թէ գործատուն մը ունի ուր յանձնարարութեամբ կօշիկներ կը պատրաստուին երիկ մարդերու, կիներու և տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամ նէն համբաւաւոր գործարաններէ եկած եւ իրենց վայելչութեամբ, տոկունութեամբն ու գիներու համեստութեամբը նշանաւոր: Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ: Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ: Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հասկցուի այս հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութեանը 26—36

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1894 ՅՈՒՆՎ. 18 ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 1894 ՓԵՏՐՎԱՐ 28

Վոսփորէն Իջնող շոգենաւեր

1 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
1 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
1 15 Գնտ. Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ.
1 20 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Ջէնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 10 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Զպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ Արն. Ջնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք. Գանլ.
2 15 Ենմ. Մզրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹէն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 45 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 15 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
3 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
4 5 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
4 45 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
5 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
7 — Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Ջնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ.
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Ջնկ. Պէյ. Օրթ Գզկ Պշք. Իսկ
7 45 Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Ջնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ. Ր. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր Ելնող շոգենաւեր

2 30 Պշկ. Օրթ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
3 15 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Ջնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ.
3 30 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն Պէպ. Ր. Հս. Միրկ. ՍԹէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզրպ. Ենմ.
4 5 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Ջնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ, Պզզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. ՍԹՆ Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
5 20 Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Ջնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Զպզ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պզզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Ջնկ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 25 Պշկ. Օրթ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյ. Գանլ. Ենք. Պէզ. Թրպ. Պէյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Ջնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պզզ. Թրպ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հսր. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզզ. Պէպ. Ենմ. գացող շոգենաւին հաղորդակից.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Ջնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պզզ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. ՍԹէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. մնալէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Ջնկ. Վնք. Պէպ.
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ